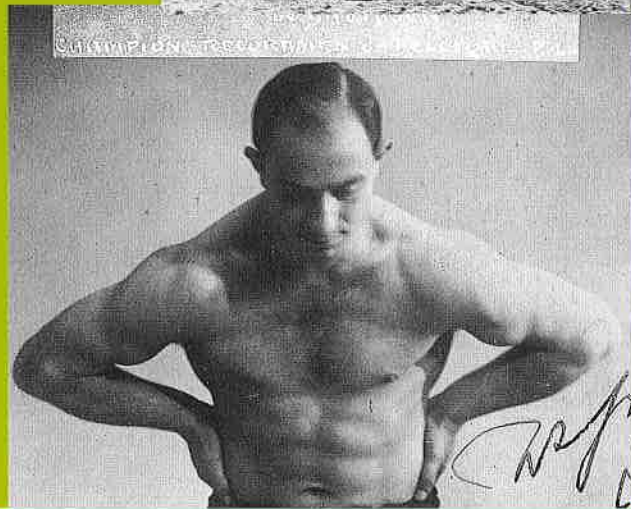
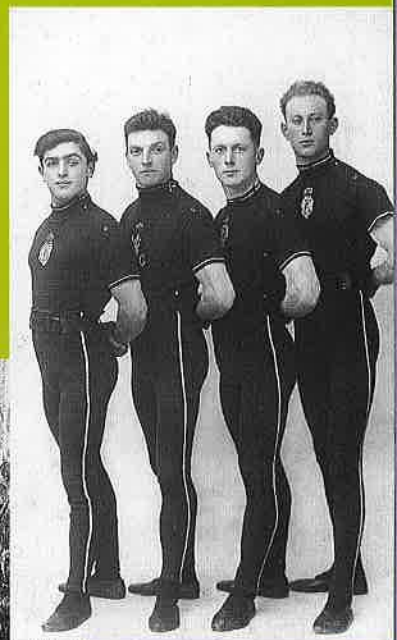
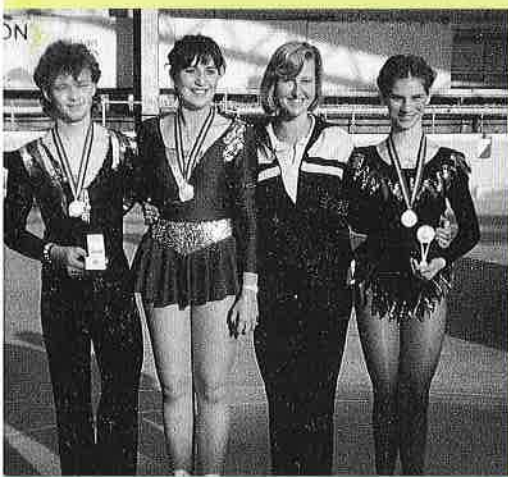
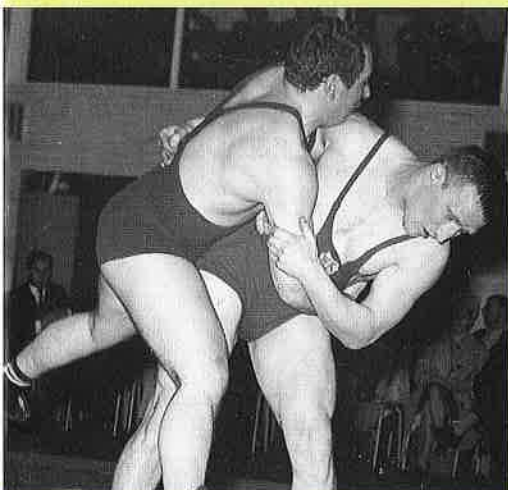

sport revue

De sporthistorie van Belsele, Nieuwkerken, Sinaai en Sint-Niklaas
Nr. 5 - november 2002

Parkeerautomaten **Automatische afsluitpalen**

Zone Maalbeek
Industrialaan 15
1702 Groot-Bijgaarden (Dilbeek)

T : 02/481.72.00
F : 02/466.55.60

www.krautli.be

IN DIT NUMMER VAN SPORTREVUE

- Inhoud- redactie- abonnementsvoorwaarden p. 189
- De geschiedenis van "Kracht en Geduld" – deel I p. 190
Johan Heirbaut
- Eénmaal "Klauwaerts", tweemaal "Wilskracht" p. 195
Etienne De Meester
- Van blazoenschietspel tot liggende wipgilde
De Belseelse Kon. Liggende Wipmaatschappij "De Eendracht" p. 197
Alfons Smet
- Van "Sint-Niklase Zwemvereniging" (StZV) tot "Wase Zwemkring" (WZK) p. 201
André Van Landeghem
- Veertig Jaar Sint-Niklase Biljartbond p. 204
Etienne De Meester
- Worstelen was populair in Sint-Niklaas p. 206
Steve Wante
- "De Ware Vrienden", de enige overlevende boldersmaatschappij te Sint-Niklaas p. 211
Etienne De Meester
- Liefhebbersvoetbal in Nieuwkerken p. 213
Daniël Grumiau
- Volkssportfeesten (1983-2002) brengen elk jaar heel Sinaai in beweging p. 216
Etienne De Meester
- Gilbert Maes, een veelzijdig renner met talent p. 218
Alfons Smet
- Van badinrichting tot zwembad – slot p. 220
Luc Van Royen
- Liggende wipmaatschappij "Ware Vrienden" verhuisde in Sinaai van Zwaanaarde
naar Duizend Appels p. 224
Etienne De Meester
- Rolschaatsclub "De Ster", op naar zilveren jubileum p. 226
André Van Landeghem
- Bloeiperiode van het corporatief voetbal in Sint-Niklaas p. 228
Etienne De Meester
- Motorcrossers Willy en Wilbert Baeke uit Belsele schreven geschiedenis p. 229
Alfons Smet
- 25 Jaar Stedelijke Sportraad in Sint-Niklaas p. 232
Etienne De Meester
- Reacties p. 235
- Wolf Davidson p. 236

REDACTIE

Redactie

Vaste medewerkers: Etienne De Meester, Daniël Grumiau, Johan Heirbaut, Alfons Smet, Luc Van Royen, Steve Wante. Eindredactie: André Van Landeghem.

Redactieadres

Stedelijke sportdienst, stadhuis, 9100 Sint-Niklaas. Tel.: 03.760.91.71.
Fax.: 03.766.08.82. - E-mail: sport@sint-niklaas.be

Abonnementsvoorwaarden

De abonnementsprijs voor de twee nummers van jaargang 2003 bedraagt 6 EUR.
Je kan storten op rekeningnummer 068-2095520-56 van de Stedelijke Sportraad, stadhuis, 9100 Sint-Niklaas met de vermelding "Sportrevue 2003".
De nummers verschijnen omstreeks juni en december.

Losse verkoop

Losse nummers zijn te koop - zolang de voorraad strekt - aan de prijs van 4 EUR per stuk.

DE GESCHIEDENIS VAN KRACHT EN GEDULD

DEEL I (1897 - 1944)

Johan HEIRBAUT

DE START

Op het einde van de negentiende eeuw rezen heel wat turnverenigingen uit de grond.

Zo was tussen 1894 en 1896 de katholieke turnkring "Jong en Vlug" * kortstondig actief in het Gildenhuis. Enkele oud-leden namen na de zomer van 1897 de draad weer op en stichtten op 28 september van dat jaar de "Gezondheidminnersclub Kracht en Geduld".

Eén van de stichters was Leo De Wolf. Hij werd de eerste voorzitter. De kersverse vereniging vond onderdak in het "Schuttershof" aan het Brugsken. Begin 1898 reeds sloot zij aan bij de "Nationalen Bond der Katholieke Turn- en Wapenmaatschappijen van België" en nam in juli al met succes deel aan de bondskamp te Brugge. Eind 1899 kwam dan de vraag van de Katholieke Jonge Wacht om bij haar aan te sluiten. Kracht en Geduld ging in op het verzoek en veranderde haar naam in "Katholieke Turnkring Kracht en Geduld".

Turners van Kracht en Geduld in 1905. Links: Fons De Wolf, halfbroer van de eerste voorzitter Leo De Wolf

Na omstreeks 1900 verhuisd te zijn naar het "Huis van Commerce" en in 1904 naar "Het Kruis" – beide aan de Grote Markt – kwam de jonge vereniging in 1910 zonder lokaal te staan. Even kreeg men een onderkomen in de Kasteelstraat. Onderpastoor Verstraeten van de Sint-Nicolaasparochie kwam Kracht en Geduld ter hulp. Hij kreeg het voor mekaar dat de deken instemde met de bouw van een nieuwe turnzaal bovenop de klaslokalen van het patronaat Klein Hulst. In november 1911 kon Kracht en Geduld haar intrek nemen in haar "turnpaleis", dat van dan af haar vaste stek zou worden.

Zoals blijkt kon de vereniging op dat ogenblik rekenen op belangrijke steun van de Sint-Niklase geestelijkheid. Zij had een leerlingen-, een turners- en een veteranenafdeling. Zij nam actief deel aan turnkampen en organiseerde zelf ook demonstraties en wedstrij-

den. De eerste winter- of Scalafeesten trokken volle zalen.

Er hing echter oorlogsdreiging in de lucht. De gymnastiekbeoefening werd nationaal gepromoot als uitgelezen voorbereiding op de militaire dienstplicht. Op zondag 6 juli 1913 vond in Gent een grote manifestatie plaats, die de gymnastiek moest propageren voor het Belgisch Leger en voor de scholen. Kracht en Geduld was één van de drie uitverkoren kringen om de oefeningen te demonstreren.

Nog even ging de werking zijn gewone gang tot de grote oorlog van '14 – '18 elke normale activiteit onmogelijk maakte. Voorzitter De Wolf had ondertussen zijn ontslag gegeven. Turnleider Jozef Van den Hende leidde de jonge club door deze moeilijke jaren.

HET INTERBELLUM: GOUDEN JAREN

De 21 jaren tussen de twee wereldoorlogen waren voor Kracht en Geduld bijzonder succesvol. We vatten ze voor u samen in drie rubriekjes.

1919 – 1920: een overgangsbestuur en de Olympische Spelen

Kracht en Geduld had als enige katholieke turnkring in het Waasland de oorlog overleefd. Turner Hector Pincé nam de voorzittersrol over, even later al opgevolgd door Gerard De Cleene. Domien Jacob en Nicolaes Moerloos, respectievelijk 23 en 20 jaar oud, slaagden erin zich te laten selecteren voor de nationale ploeg die deelnam aan de Olympische Spelen van Antwerpen in augustus 1920. Zij kwamen terug naar Sint-Niklaas omhangen met de zilveren medaille! Een enthousiaste menigte wachtte hen op aan het station.**

1921 – 1929: België's beste turners en flinke jonge juffers

Op 6 juni 1921 ging Kracht en Geduld officieel over tot de stichting van een juffersafdeling. Deze beslissing vormde het sluitstuk van een proces dat reeds enkele jaren aan de gang was, maar waarvoor de geestelijkheid tot dan toe nog geen toelating had verleend. De nieuwe afdeling bestond uit een groep leerlingen en een groep volwassenen. Jozef

* Jong en Vlug; zie Sportrevue nr. 2, pagina 69.

** De Olympische turners van 1920; zie Sportrevue 1, pagina 15 en 16.

Kracht en Geduld in 1913: Centraal op de eerste rij proost Verstraeten en op de vierde rij turnleider Jozef Van den Hende

Van den Hende was de eerste leider. Eind 1921 telde de turnkring 376 leden, waarvan 136 vrouwelijke.

1922 werd voor Kracht en Geduld een echt topjaar. Zij organiseerde in juni het 22ste bondsfeest, dat drie dagen duurde en waaraan 74 verenigingen deelnamen. Een speciaal "komiteit voor slaapgelegenheden" reserveerde hotels, herbergen, zalen allerhande en liet 1500 strozakken maken. Voor de deelnemende clubs waren prijzen en trofeeën voorzien met een totale waarde van 10.000 frank. Een week later stond in Sint-Niklaas de eerste nationale "turndag der juffersafdelingen" op het programma. Hierop kwamen reeds 13 kringen af. Kwam dan de maand augustus en de voor 40 leden van Kracht en Geduld onvergetelijke reis naar Brno in Tsjechoslovakije. In het ploegenklassement van dit reusachtige katholieke turnfeest behaalden de turners van 't Klein Hulst de eerste plaats! Ook individueel waren er puike resultaten: Domien Jacob eindigde derde en Nicolaes Moerloos vijfde. Op 20 oktober 1922 tenslotte werd aan het 25-jarige Kracht en Geduld de titel "koninklijk" verleend.

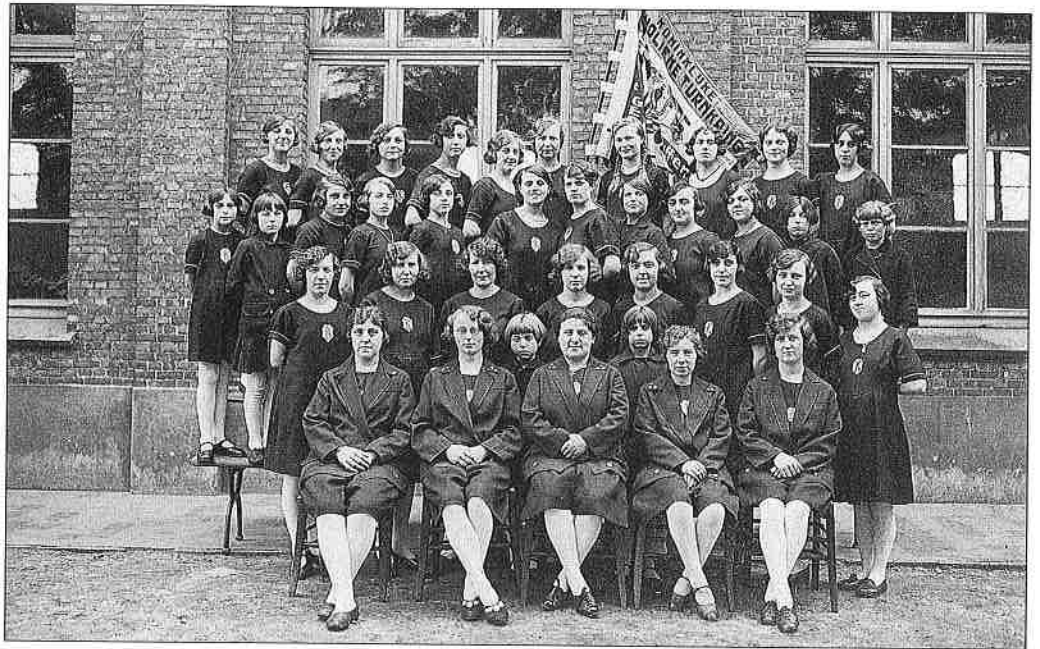
Verder in de jaren '20 zou de mannenploeg van Kracht en Geduld zich ontwikkelen tot één van de

sterkste en meest gevraagde van het land. Nicolaes 'Colas' Moerloos (5x) en Victor Stout (1x) zorgden tussen 1923 en 1930 samen voor zes individuele nationale kampioenstitels. Moerloos was ook een gerenommeerd gewichtheffer. Vooral de éénarmige technieken lagen hem goed. Hij werd als België's beste pluimgewicht uitgezonden naar de Olympische Spelen van Parijs in 1924. Een opkomende griep deed echter al zijn kansen op een medaille teniet.

De juffersafdeling ging het voor de wind. In 1923 werd de toen 18-jarige Blondine Temmerman aangeduid als leidster. Zij zou zich snel ontpoppen tot een zeer gedreven en sterke persoonlijkheid. In 1925 werd gestart met een afdeling meisjes vanaf 6 jaar. Een jaar later werden de juffers bondskampioen met hun vrije groepsoefening met tuigen.

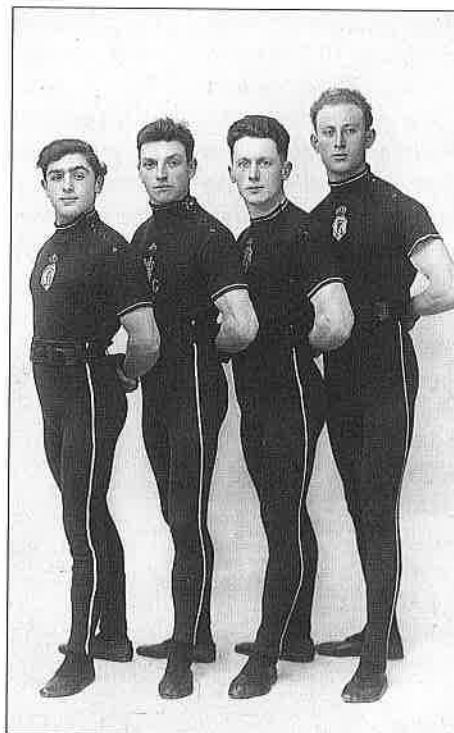
Domien Jacob voor het stadhuis van Sint-Niklaas, vermoedelijk in 1922

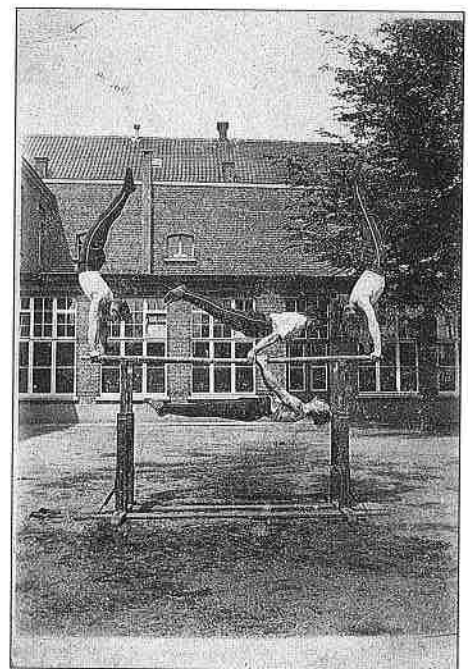
De juffersafdeling in 1927: Centraal vooraan juffrouw Blondine Temmerman

Balletpose met zes juffers in 1928 o.l.v. Blondine Temmerman

Het memorabele KG-quartet in 1926. V.l.n.r.: Albert Morjaen, Nicolaes Moerloos, Victor Stout en Jozef Verhulst

Op de koer van Kracht en Geduld midden jaren '20. Links Nicolaes Moerloos, midden boven Albert Morjaen, midden onder Jozef Verhulst, rechts Victor Stout

1929 – 1939: Elitejuffers, balletten en sterke toestelturners

In de zomer van 1929 werd bedrijfsleider Emiel Bruwiere de nieuwe voorzitter. In het komende decennium bleek de mannenploeg, hoewel zij nog schitterende resultaten boekte, toch over haar hoogtepunt heen te zijn. Albert Morjaen zorgde voor nog eens drie nationale titels: in 1931, 1937 en 1939.

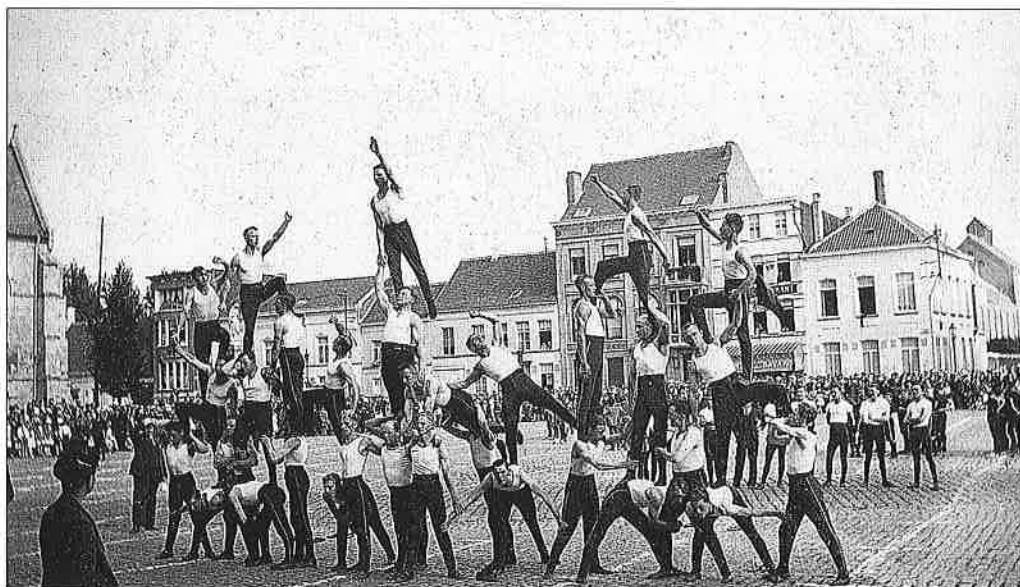
De juffersafdeling maakte nu een steile opgang. In 1933 sloot zij aan bij de "Bond der Katholieke Juffersturnkringen van België". Vanaf 1934 ontwikkelde deze dynamische afdeling haar befaamde balletten, fijn gekostumeerde dansvoorstellingen met namen als

"Het Negerballet", "Japanezen", "Blauwe Donau" en dergelijke.

Kracht en Geduld slaagde erin om in deze periode vier (!) bondsfeesten te organiseren. Eind 1938 nam de 30-jarige Florimond Dua de taak van hoofdleder van de turners over. Op 4 februari 1939 overleed de geliefde clubvoorzitter Emiel Bruwiere in zijn 62ste levensjaar. Hij was op dat ogenblik ook voorzitter van Vlaanderen Turngouw en ondervoorzitter van de Katholieke Turnbond. Bij de begrafenis droegen de turners de kist op hun schouders.

De juffers tijdens een optocht over de Grote Markt van Sint-Niklaas in 1937. Vaandrig is Maria Inghels

Grote piramide van Kracht en Geduld op een turnfeest te Beveren midden jaren '30. Hoogste man is Nicolaes Moerloos, ondersteund door Leon Palmkoeck. Links boven Florent Dullaert

Kleine KG-danseresjes in 1942. Links Simonne Brijssinck

MET ZELFSTANDIGER JUFFERS IN WERELDOORLOG II

Bij de oprichting in 1921 was de juffersafdeling een onderdeel van de mannen- en jongenskring. De juffrouwen hadden slechts enkele afgevaardigden in het bestuur. Onder druk echter van de geestelijke overheid kregen de juffers meer zelfstandigheid toegewezen. In november 1939 keurde het bestuur nieuwe statuten goed. Aan het hoofd van de vereniging stonden nu de proost en de nieuwe "algemene" voorzitter, apotheker Augustin Hebbinckuys. De turners en de turnsters vormden twee gelijkwaardige afdelingen, die elk hun eigen werking konden uitbouwen. De juffers kregen nu de wind in de zeilen, terwijl de mannen een antwoord zochten op de verminderde opkomst van leden.

Wanneer op 10 mei 1940 het Duitse leger

België binnenviel, werden alle turnlessen volledig opgeschort. Reeds na een maand echter – kort na de capitulatie dus – riep men de leden weer op en hervatten de activiteiten. De lesuren werden vervroegd, opdat iedereen voor het donker van de straat zou zijn. Kracht en Geduld zou doorheen de komende oorlogsjaren zijn gewone werking zo integraal mogelijk verderzetten. Voor de turners waren er alleen wedstrijden op provinciaal niveau, met successen nog steeds voor Albert Morjaen. De juffers hadden weinig of geen externe uitdagingen. Juffrouw Blondine verkreeg de toelating van de bezetter om balletprijskampen te organiseren onder de leden, wat door de juffers enthousiast werd onthaald.

Tussen half augustus en half september '43 werd de turnzaal bezet door de Duitsers. Dankzij de bemiddeling van de deken en de proost konden de turners verder oefenen in de Normaalschool en hun vrouwelijke collega's in het Instituut Berkenboom. Ook in '44 was er een tijdelijke bezetting van de zaal.

Noodlot slaat toe

Op het einde van de oorlog, meer bepaald op 5 september 1944 sneuvelden te Belsele acht jonge Wase verzetslieden, waaronder de 'Colas'. Amper vier dagen later, op 9 september, werd Sint-Niklaas bevrijd. (wordt vervolgd)

Aandenken aan de acht in Belsele gesneuvelde weerstanders. Midden vooraan Nicolaes Moerloos.

De meer gedetailleerde geschiedenis van Kracht en Geduld kan u nalezen in het rijkelijk geïllustreerde boek "100 jaar Kracht en Geduld", dat werd uitgegeven in 1997 en dat nog steeds kan worden verkregen in de vereniging.

EENMAAL F.C. KLAUWAERTS, TWEEMAAL WILSKRACHT SINT-NIKLAAS

Etienne DE MEESTER

Naast de twee roemrijkste clubs, Sportkring en Excelsior, ontstonden midden de jaren twintig nog twee andere Sint-Niklase voetbalclubs: F.C. Klauwaerts en V.V. Wilskracht.

F.C. KLAUWAERTS

F.C. Klauwaerts ontstond in 1924 uit een vriendengroep van de wijk Tereken onder leiding van Hendrik Vylders (werd ook lid van het Provinciaal Comité) en van Louis Vylders

De ploeg van F.C. Klauwaerts uit 1924. Namen onbekend. Wie kent ze?

F.C. Klauwaerts in 1936.

Staanste v.l.n.r.: Alfons Peeters, Alfons Roels, Jozef Lebon, Urbain Vylders, Louis Vylders, Henri Vylders, Karel Willockx, August Lebon, Emiel Naudts, August Pauwels en Georges Vermeulen.

Zittend v.l.n.r.: Gustaaf Vylders, Alfons Goeman, Jozef Van Der Meulen, Willy Heyninck en Albert Van Der Meulen

(alias "de mus"), vader van Sportkringspeler Piet Vylders. Zij speelden op hun terrein aan Heimolen in rood-zwarte uitrusting.

De ploeg speelde enkele jaren in de derde gewestelijke van de Bevorderingsreeks tegen o.a. V.V. Wilskracht. Na enkele forfaiten wegens gebrek aan spelers en last met de Voetbalbond wegens handtastelijkheden op een scheidsrechter verdween de vereniging van de bondslijsten.

V.V. WILSKRACHT I

V.V. Wilskracht Sint-Niklaas sloot in 1925 aan bij de Belgische Voetbalbond als toetredende club. Tot de oprichters, vrienden van de wijk 't Hertje, behoorden melkhandelaar Edmond De Boey en Georges De Poortere, broer van fabrikant Paul De Poortere uit de Kalkstraat. Vanaf het seizoen 1926-27 speelde Wilskracht met het stamnummer 504 als werkende club in de derde gewestelijke afdeling van de Bevorderingsreeks. Aanvankelijk speelde V.V. Wilskracht op een terrein aan de Klapperbeekstraat. Na de verhuis van Excelsior naar de Heistraat speelden zij op het vrijgekomen terrein aan het Brugsken.

Na twee seizoenen in derde mocht de club de eerste titel vieren in 1928. Daardoor vervoegde zij Excelsior zodat er weer derby's op de kalender stonden. Deze laatste won de eerste ontmoeting met 2-1, doch Wilskracht nam op eigen terrein revanche met 5-0.

Blauw-wit degradeerde in 1930, maar heroverde onmiddellijk zijn plaats door kampioen te spelen. De derde titel volgde in 1937, gevolgd door een nieuwe degradatie.

Na de mobilisatie in september 1939 nam V.V. Wilskracht niet deel aan de eerste noodcompetitie maar beperkte zich tot vriendschappelijke wedstrijden. Voor de tweede noodcompetitie traden ze wel aan, maar bij de herneming van de officiële competitie (1941-42) hielden ze het voor bekeken.

V.V. WILSKRACHT II

De heroprichting van Wilskracht dateert van 5 februari 1959 en vond plaats in café De Graanmaat op de Grote Markt te Sint-Niklaas. Met Edmond Van der Leur als voorzitter, Georges De Poortere als secretaris en Robert Van Bogaert als speler-trainer startte het nieuwe Wilskracht in de competitie 1959-60 op het terrein van het bereidwillige Red Star Haasdonk. Het volgende jaar speelde de club op het terrein van N.V. Filteint aan de Landbouwersstraat. Na drie middelmatige seizoenen, waaronder één met oud-sportkringspeler Leon Verniers als trainer, werd Antoine Rogiers binnengehaald als speler-trainer. De resultaten stegen en in het seizoen 1963-64 leverden zij zelfs strijd voor de titel tegen de Jonge Wuitens uit Hamme. Nadat Rogiers in 1964 de club verliet om trainer te worden bij Excelsior verzwakte de ploeg elk jaar om tenslotte na een barslecht seizoen elke activiteit te stoppen in 1967.

Bron: Alex Van Raemdonck

V.V. Wilskracht 1 (uit de periode 1925-1942)

Staaende v.l.n.r. Louis Vyliders, Alfons De Wit, Jozef De Decker, Urbain Vyliders, Leon Peeters en August Lebon
Zittend v.l.n.r. Jozef Lebon, Albert De Martelaere, Albert Cools, Karel Foubert en Frans De Decker

V.V. Wilskracht 2 (uit de periode 1959-1967) in de Landbouwersstraat.

Staaende v.l.n.r. Gustaaf Vaerewyck, Antoine Rogiers, Walter Van Acker, Roger Van Huffel, Etienne Audenaert en Etienne Van Hengelen
Zittend v.l.n.r. André Vael, Jos Hofkens, Marcel De Bats, Alfons Rombaut en Désiré Van den Audenaerde

VAN BLAZOENSCHIETSPEL TOT LIGGENDE WIPGILDE DE BELSEELSE KON. LIGGENDE WIPMAATSCHAPPIJ DE EENDRACHT

Alfons SMET

De voortdurende oorlogsrampen die onze gewesten hebben geteisterd, zijn mede-oorzaak dat zo weinig documenten en waardevolle schatten uit het verleden van de gilden tot ons zijn gekomen. Sommige historische waarden zijn vervreemd en in privé-bezit terechtgekomen.

Het godsdienstig element daarentegen heeft veel bijgedragen tot het voortbestaan van de schuttersgilden in het algemeen. Elke gilde bezat haar patroonheilige en meestal haar altaar in de kerk. Iemand die enigszins van "quaeden name" verdacht scheen, werd niet toegelaten tot het vroom gezelschap.

Op 6 september 1835 werd het edel handboogdoelschietspel opgericht binnen de sociëteit van Sint-Sebastiaan onder de zinspreuk "De Eendragt" en telde 31 leden.

Het bestuur werd op 20.09.1835 gekozen en was als volgt samengesteld:

Joseph Van Damme – De Westelinck, president,

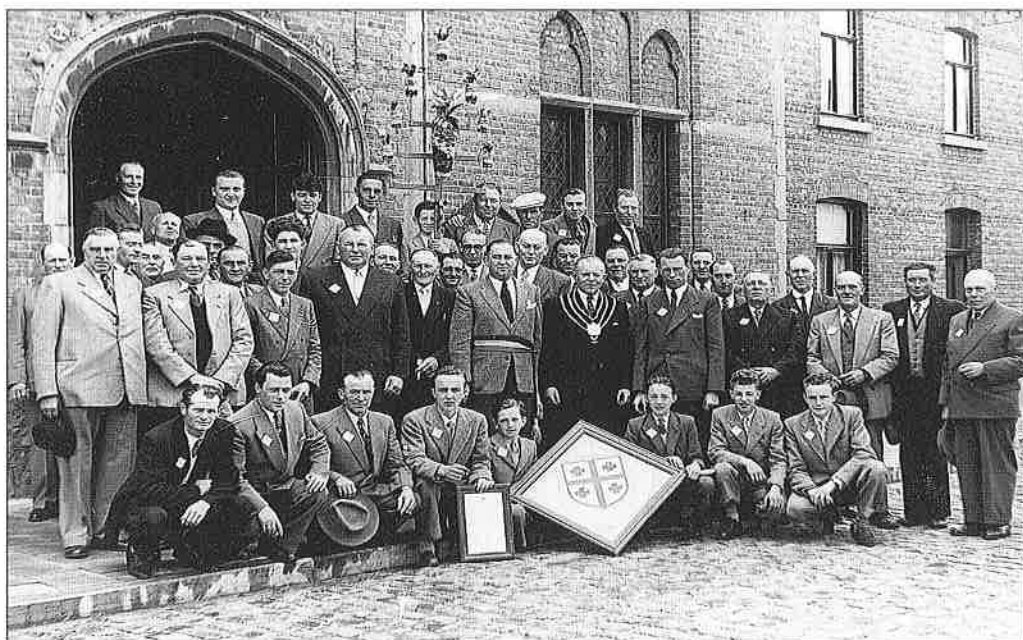
Charles Schevernels, 1ste directeur,

Joseph Claus, brouwer, 2de directeur,

Jean Raemdonck, secretaris – griffier,

Franciscus Boschman, schatbewaarder.

Het lokaal was gevestigd in de herberg "De Fonteyn", gehouden door Franciscus Boschman. Het reglement van het blazoenschietspel werd er samengesteld op 03.10.1835 en omvatte 34 artikels. Het werd aanvaard en goedgekeurd door burgemeester L. Van Laere die ook lid was. Dit reglement werd reeds gewijzigd op 20.09.1838 en goedgekeurd door het College van Burgemeester en Schepenen op 14.12.1838, getekend door J. Verherbruggen, burgemeester, Petrus Trubert en P.J. De Belie, Schepenen en E.P. Laureys, secretaris.

1954: groepsfoto voor het gemeentehuis na de plechtige zitting naar aanleiding van de viering als Koninklijke Maatschappij, titel toegekend door Zijne Majesteit Koning Boudewijn I

Op de foto:

Gehurkt: Werner De Baere, Roger Wymeersch, Jozef Rossaert, Firmin De Vos, ?, ?, Hilaire De Vleeschhouwer, Hilaire Rossaert

Staande eerste rij: Petrus Smet, Arthur Laureys, Cyriel Van Rompu, Aimé Van Osselaer, Schepen Ghisleen Abeel, Burgemeester Hubert Boelens, Schepen Isidoor Piron, Koning Jozef Smet met gildebreek, voorzitter Alfons Smet, Jules Ongena, Jozef Laureys, Oscar Van Puyvelde, Achiel De Wilde

Tweede rij: Roger Laureys, Lucien De Smedt, Antoine Raes, René Malfliet, Jean Briessinck, Theodoor Van Belleghem, Frans De Vleeschhouwer, Cesar De Smet, Albert De Mot, Werner De Wilde, Achiel De Rechter

Bovenste rij: Leon Laureys (alias reporter 17), Marcel Van Daele, Marcel Van Damme, Gerard Smet, Marcel De Baere (drager van de wip met sierpanachen), Gilbert Verleysen, Leonard De Vos, Cyriel Vermeulen, Alois Rossaert

Petrus Trubert was een belangrijke figuur in de geschiedenis van Belsele, voornamelijk als eigenaar en directeur van de kostschool "Le Pensionnat de Belcele" met een capaciteit van 50 leerlingen. In 1901 werd dat domein aangekocht door het bisdom Gent met als initiatiefnemer de Sint-Niklazenaar Mgr. Antoon Stillemans. In dit domein was een staande wip opgericht om het schietspel te beoefenen. Het bisschoppelijke domein was nadien bestemd voor op rust gestelde priesters.

De geschiedenis van dit blazoenschietspel kon slechts worden achterhaald tot 1878. Verslagen en ledenboek werden teruggevonden ten huize van de familie Van Geetruyen-Rogman, brouwer en mouter van de bieren Wielemans-Ceuppens te Brussel. Nochtans werd deze sport tot kort na de 2de wereldoorlog beoefend in de zaal van het Schutterspaleis te Belsele, Eindexstraat. Bestuurders waren o.a. Leonard De Rechter, Louis De Wilde, Alfred De Wilde, Albert Van Den Bossche en Cyriel van Belleghem. Zo bestaat er een "oorkonde" dd. 31.10.1971 betreffende de overdracht van het activa van de maatschappij van het Edel Handboog- blazen - schietspel onder de benaming van Sint-Sebastiaan - aan de Kon. Liggende Wipmaatschappij De Eendracht. Dit gebeurde op de dag van de huldiging van Cyriel Van Damme als eerste keizer van de maatschappij.

Over de geschiedenis van de vermaard geworden Kon. Liggende Wipmaatschappij De Eendracht werden sporen teruggevonden vanaf 1916. De vereniging is tot op heden nog altijd functioneel.

In ieder geval bestaat er een verwantschap tussen de twee oudste plaatselijke schutters-

17.04.1982: Grootse huldiging van koning Alfons Smet, gouden schuttersjubilaris en 30 jaar voorzitter Tijdens de academische zitting op het gemeentehuis van Belsele - van links naar rechts: Burgemeester Paul De Vidts, gouden jubilaris Alfons Smet met de Koningsbreuk, keizer Cyriel Van Damme met de Keizersbreuk, Marcel Ongena, secretaris, met de zilveren breuk van het blazoenschietspel 1835 - Aimé Van Osselaer bij zijn feestrede

maatschappijen van Belsele, de staande handbooggilde Sint-Sebastiaan en de liggende wipmaatschappij De Eendracht. Wij vinden de namen van dezelfde leden in beide gilden.

Daaruit is gebleken dat aanvankelijk het blazoenschietspel en het liggende wipschietspel werden beoefend tijdens de winter terwijl het staande wipschietspel tijdens de zomer aan de beurt kwam.

Zo komen wij tot het ontstaan van de eigenlijke Eendrachtgilde. De vindingsrijke om toch zijn schietsport te kunnen beoefenen werd de aanleiding tot de stichting van De Eendracht onder de benaming: "De Verenigde Schutters van Belsele en Duizend Appels".

In 1916 werd boog en pijl door de Duitse bezetter tot verboden wapen verklaard.

Op de afgelegen boerderij van Leopold Strobbe aan de Kouterstraat was de drang tot handboogschieten zo groot dat een houten mast werd opgetrokken om het verboden spel te beoefenen. Omdat de hoge wip van ver zichtbaar was, werd de mast neergelegd en begon men naar een liggende wip te schieten.

Een eerste lokaal was het café 't Hoeksen bij taxivoerder Petrus Geldof aan de statie van Sinaai, het later Reizigershof.

Van 1926 tot 1930 verhuisde de locatie naar café Het Nieuw Blauwhuis gehouden door Hector De Belie, een bekend huisschilder in Belsele.

Van 1930 tot 1975 werd het lokaal ondergebracht in de nieuwe vestiging zaal Schutterspaleis, achtereenvolgens uitgebaat door Jozef Smet, Michel De Cauwer, Jozef Rossaert en Robert Stuer.

In 1976 werd de maatschappij voor korte tijd ondergebracht in de Roomanmolen van Belseledorp.

Van 1977 tot op heden is de gilde gehuisvest in de herberg De Nieuwe Zwaan (aan de kerk) uitgebaat door Domien De Smet daarna door Mw. Annie Vereecken - De Clercq en tot op heden door Mw. Ria Rossaert - De Clercq.

De voorzitters: stichter Leopold Strobbe, Henri Boelens, Alfred De Wilde, Albert Van Den Bossche, Gilbert Verleysen, Alfons Smet, Hilaire De Vleeshouwer en André Lambrechts.

Secretarissen: Jozef Strobbe, Petrus Geldof, Hector De Belie, Jozef Smet, Michel De Cauwer, Jozef Rossaert, Robert Stuer, Cyriel Van Damme, Paul Heye en Marcel Ongena.

Historische vondst

De zilveren breuk van het blazoenschietspel werd bij de stichting in 1835 geschonken door de voorzitter Joseph Van Damme – De Westelinck.

Na de verhuis van lokaalhouder Jozef Rossaert in 1965 werd dit sierstuk per toeval teruggevonden door erevoorzitter Aimé Van Osselaer op het groot huisvuil dat aan het lokaal klaarstond om te worden opgehaald. Als bij wonder kon deze breuk, waaraan één gouden en twintig zilveren medaillons van behaalde trofeeën waren bevestigd, samen met de unieke vlaggenmast met koperen bol, worden gerecupereerd.

De aangehechte medaillons dateren van 1835 tot 1857 en een gouden medaille vermeldt "La ville de Bruxelles à la commune de Belcele 1836 – médaille délivré par Leopold I, Roi des Belges. Anniversaire journées de septembre 1830".

De blaozenbreuk wordt gedragen door de kampioen van de maatschappij, de gildebreek door de koning en de keizersbreek door de titelvoerder Cyriel Van Damme

Uit de gravure van een aangehechte zilveren medaille "Belcele 1930 – Voorzitter Jules Goovaerts en secretaris Alfons Boghemans – Koninkluk" zou blijken dat deze blaozengilde de Koninklijke titel heeft gedragen.

Stichting, huldigingen en bijzondere feestelijke gebeurtenissen:

1835 tot 1878: Blazoenschietspel – doel schieten – Eendragt,

1916 : Stichting liggende wipmaatschappij De Eendracht,

1954: Erkenning als Kon. Maatschappij" ,

1959: Inwijding van het eerste vaandel,

1971: Huldiging van Cyriel Van Damme, eerste en enige keizer van de gilde (driemaal achtereenvolgens koning: 1969, 1970 en 1971),

1979: Zilveren jubileum als Kon. Maatschappij en 60-jarig bestaan,

1982: Grootse huldiging van voorzitter Alfons Smet, gouden jubilaris als schutter en 30 jaar voorzitter.

De meest actieve, florissante en productieve periode was deze onder het voorzitterschap van Alfons Smet (1953-1982).

De organisaties van de Kon. Liggende Wipmaatschappij De Eendracht zijn onder zijn voorzitterschap de perfecte uitbeelding van ruime ondernemingsgeest welke het schuttersleven in het algemeen en deze in het Waasland in het bijzonder heeft gekenmerkt.

De omvangrijke ondernemingen zoals ledenwerving, gewestelijke-, nationale- en zelfs internationale tornooien en kampioenschappen waren hoogstandjes van doorgedreven professionele ingesteldheid.

31.10.1971: Huldiging van de eerste en enige keizer, Cyriel Van Damme van de Kon. Liggende Wipmaatschappij "De Eendracht"

Zittend: Gilbert Verleysen, Aimé Van Osselaer, ?, voorzitter Alfons Smet, Jozef Stuer, Arthur Laureys, Leonard De Vos, Cyriel Van Rompu

Staande: Roger Loyez, Robert Stuer lokaalhouder, keizer Cyriel Van Damme (behaalde 3 opeenvolgende jaren de koningstitel van de maatschappij: 1969, 1970, 1971), Achiel De Rechter, Edgar Verdurmen, Leon Sturm

Voorzitter Alfons Smet (niet de auteur van het redactieteam Sportrevue; beiden zijn wel rechtstreekse neven) was buiten het boogschieten organisator van showspektakelavonden (o.m. met Will Tura), mede-inrichter van handelsforen, filmavonden over allerlei gebeurtenissen in het dorp, enz. Dit alles ten voordele van zijn schuttersmaatschappij, maar ook om nering en tering te doen bloeien rond de toren.

Zijn palmares

Voorzitter van de Kon. Eendracht 1953-1982, medestichter van de Belgische Nationale Federatie Liggende Wip-handboogschieten. Daarom fungeerde hij als lid van de raad van beheer, algemeen sportleider, voorzitter van de technische commissie en van de klachtencommissie en tenslotte nauw verbonden bij de secretariaatswerking.

Op provinciaal vlak: voorzitter van de provincie Oost-Vlaanderen en inrichter van het provinciaal kampioenschap. Dank zij zijn impulsieve acties, behoorden op vier weken tijd alle maatschappijen (60 gilden) van Waasmunster tot Doel en van Moerbeke tot Temse tot de sector Waasland.

Deze florissante maatschappij kende haar hoogtepunt in 1982 met een ledenaantal van 48 en de grootse huldiging van haar voorzitter Alfons Smet op 17 april 1982 (die zich in 1960 en 1982 koning van de gilde schoot).

Alfons Smet, meest verdienstelijke voorzitter van de Kon. Liggende Wipmaatschappij De Eendracht

Even tragisch was het verlies bij het tamelijk plotse overlijden van haar betreurde voorzitter na een korte fatale ziekte op 10 december 1982.

Door een teruglopende belangstelling van de schuttersport verminderde zienderogen het ledental van 34 naar 12.

In 1982 bereikte men een gemiddelde deelname op een beschrijfschietsing van $\pm$ 90 schutters.

In 2002 nog amper 30 schutters ...

En toch heeft de Kon. Liggende wipmaatschappij De Eendracht naam en faam verworven in de gemeente Belsele.

Sporadisch is er nog iemand te vinden die een bestuursfunctie wil opnemen, de jeugd is niet meer geïnteresseerd in de schutterssport. Vandaar de teloorgang van deze eens zo legendarische sporttak.

Dank aan huidig voorzitter André Lambrechts, keizer Cyriel Van Damme en lokaalhouder Mw. De Clercq voor de informatie en aan Mw. Adeline Lauwers-Smet voor het fotomateriaal.

André Lambrechts, huidig voorzitter sinds 1990 en misschien wel de laatste president van deze legendarische Kon. Liggende Wipmaatschappij De Eendracht Belsele met de historische en veelbesproken breuk van 1835; daarop de 21 medailles als trofeeën behaald tussen 1835 en 1857

VAN SINT-NIKLASE ZWEMVERENIGING (StZV) TOT WASE ZWEMKRING (WZK)

André VAN LANDEGHEM

Het was E. H. Louis Borremans, 'surveillant' aan het College, die als Sporta-proost het initiatief nam om bij de opening van het Stedelijk Zwembad (1956) een 'schoolzwemclubje' te stichten. Enkele onderwijzers reden per fiets met enkele tientallen jongens na studietijd naar de Parklaan voor een intitiële training... wellicht nu niet meer denkbaar zonder politiebegeleiding !

Toen hij in september 1959 mede-pastoor werd op Tereken en André Van Landeghem overstapte naar de Rijksinspectie werd besloten de schoolclub om te bouwen tot "een echte club".

De club werd geleid door voorzitter Albert Cleyman, zaakvoerder van de firma 'Biekens', tevens oud-zwemkoning van de Maas bij ZND, ondervoorzitter-trainer André Van Landeghem, rijksinspecteur, secretaris Luc Van Royen, zwembadirecteur, penningmeester Norbert Buyle, zwembadkassier, verslaggever en hoofdtrainer Hugo Van den Broeck, clubdokter Albert Dirix, lid van het B.O.I.C., raadgever E.H. Louis Borremans, trainers Lucien Bogaert en José Frencken, badmeesters, Walter De Bock, onderwijzer en José Van den Houtaer, bediende. Schepen Edgar Hacquaert was bereid om als mede-stichter ere-voorzitter te fungeren.

Op 12 januari 1960 was de aansluiting bij de K.B.Z.R.B. een feit en kreeg StZV 142 als stamnummer.

Lief en leed bij StZV

Het jeugdig dynamisme van 'de ploeg' bracht het aantal leden tijdens het eerste bestaansjaar reeds op 311... in overgrote meerderheid

jongens, maar toch ook reeds van bij de start een aantal meisjes, o.a. de gezusters Monique en Yvonne Van Landeghem, latere kampioenen respectievelijk in 'Reddend Zwemmen' en 'Schoolslag', Marianne Cordeel die samen met Monique Van Landeghem, hun eerste wedstrijd wonnen in Antwerpen, amper een maand in het bestaan van de club!

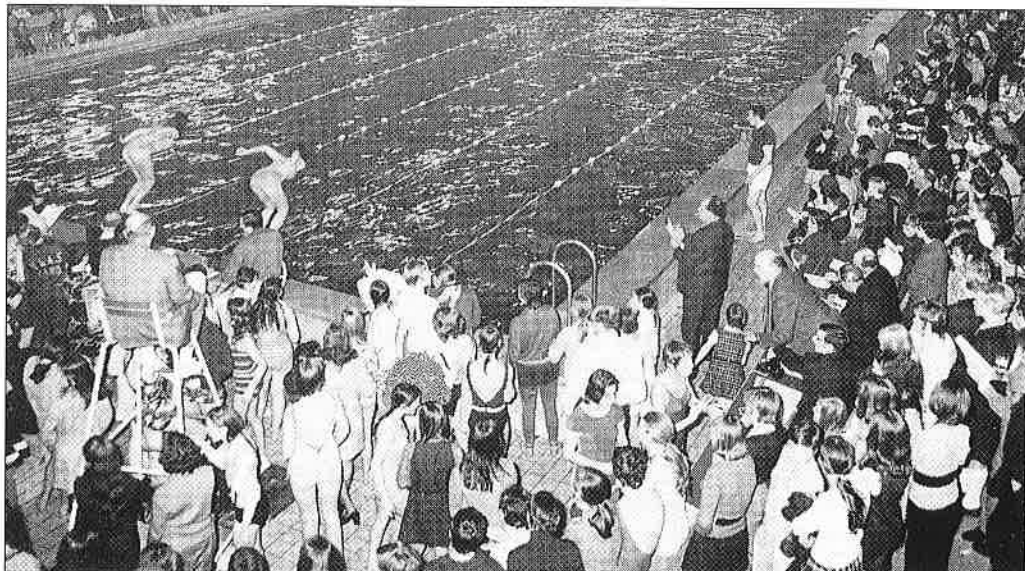
Op bestuursniveau was het niet al goud! Op 17 juli 1961 overleed voorzitter Albert Cleyman, de stuwende kracht achter de vroegtijdige successen en de stevige vriendschappen binnen de club.

Schoonzoon Theo Sneyers volgde hem 'tussentijdig' op en zorgde voor de eerste internationale contacten en uitwisselingen (o.a. met Leiden en Osnabrück, later met het Spaanse Gerona en Bagnolas waar de trainingsstages konden doorgaan).

Omwille van de drukke bedrijfsverplichtingen met heel wat buitenlandse missies zag de h. Sneyers zich verplicht reeds in 1964 het voorzitterschap op te geven. Dr. Emmanuel Koslowski zou 'eveneens voorlopig' het voorzitterschap aanvaarden; het was onder zijn beleid dat de kaap van de 500 leden werd overschreden en dat StZV de 'Wisselschaal D'Hooghe' veroverde als sterkste club van het district Oost- en West-Vlaanderen.

Door een verzwakkende gezondheid en een knagende ziekte vond dr. Koslowski het beter zijn voorzittersmandaat over te dragen aan Jos Smet. In 1967 ontving de club het ontstellende doodsbericht, terwijl het op de winterdag van 1966 ook reeds definitief afscheid moest nemen van penningmeester Norbert Buyle.

Intussen was het bestuur uitgebreid met een

Een interscolaire zwemwedstrijd in de jaren '60

'sportsecretaris' André Schelfaut, de initiator voor de latere uitbreiding tot 'Wase Zwemkring'. Hij werd echter - omwille van zijn sterke organisatorische kwaliteiten - al vlug aangezocht tot districtssecretaris, waardoor hij in de club werd opgevolgd door Stefaan Van Pottelberghe, later door Hugo Boon.

Het algemeen secretariaat kwam in handen van Paul Van Camp aangezien Luc Van Royen intussen was verkozen tot voorzitter van het district Oost- en West-Vlaanderen en in zijn beroepsleven was gepromoveerd tot algemeen sportfunctionaris van de stad.

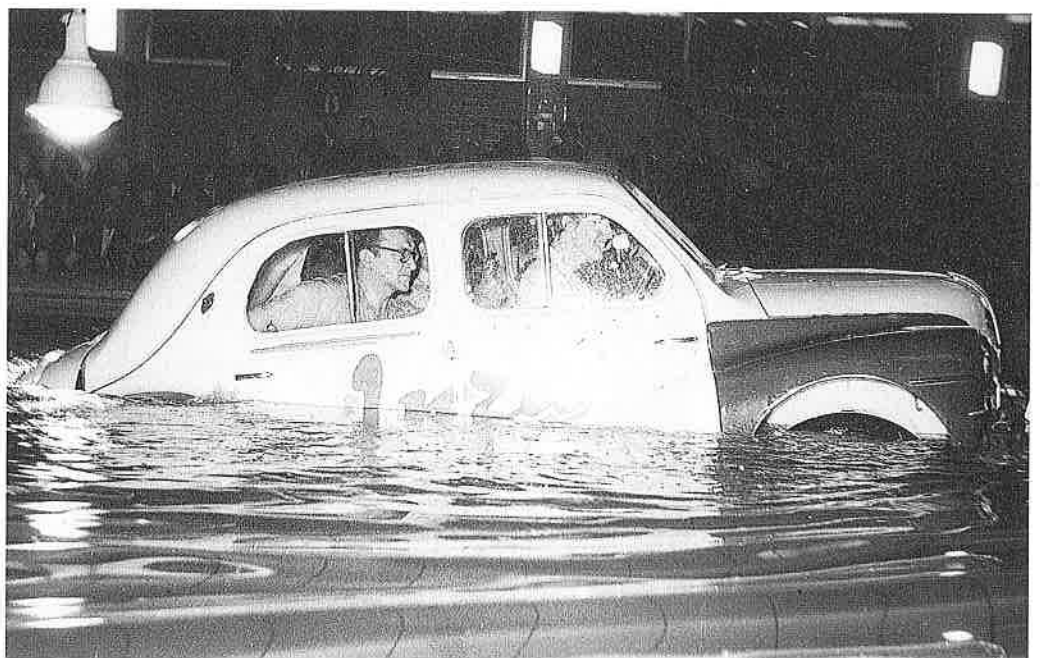
De groei van de club dwong intussen tot een uitbreiding van het bestuur met Marcel Schrijvers, Marcel Tersago, William Van Peteghem en adjunct-politiecommissaris Frans Vermeulen die de band vormde met Politiesport.

De summiere internationale contacten groeiden intussen uit tot onvergetelijke ontvangsten van... en reizen naar Parijs, zusterstad Colmar, Hürt, Breskens, Rijsel, Hagen, Keulen, Nijmegen, Doorn en Amsterdam. Door de aansluiting van de 'Fons Wautersclub' uit Stekene en de aantrekkingskracht op buurgemeenten kende de club een recordaantal leden van 1323 in 1967. Minder prettig was de ramp van 25 april 1965 waarbij de bodem van het bad - gelukkig aan de ondiepe kant - scheurde tijdens de start van een internationale zwemwedstrijd. Bijna een jaar moest de club trainen in het instructiebad en dagelijks op zoek gaan naar trainingsmogelijkheden in vreemde zwembaden. In 1968 ging de droom van André Schelfaut in vervulling. Er kwam een 'Gentlemens agreement' tot stand met het intussen Koninklijke ZND. De nieuwe naam werd 'Wase Zwemkring', waardoor de

club zich openstelde voor zwemmers uit de buurgemeenten waar een nieuw zwembad was gerealiseerd of gepland. Helaas... het Waasland miste hier de trein, want behalve Stekene - en later Hamme - bleef het Wase zwemlandschap versnipperd en bleven Beveren (GBZ), Temse (TSZ) en Lokeren (LZV) gebonden aan hun eigen toren... in tegenstelling tot Meetjesland (MZV) en Sint-Martens-Latem (SOS) die kunnen bogen op recrutering uit vier of vijf zwembaden en daardoor uitgroeien tot de sterkste Oost-Vlaamse clubs.

De sport begon met een stunt

De sportieve successen werden tijdens het eerste clubfeest op 26 december 1960 overweldigd door de "Stunt met de auto te water". Een kleine Renault reed met de initiatiefnemer Luc Van Royen, reddingskampioene Monique Van Landeghem, techniekier André De Vos, trainer André Van Landeghem en zijn zesjarig zoon Luc tot op 3m diepte in het bad. Het doven van alle lichten, het aanslaan van de brandweersirene en van de flikkerlichten zorgde bij het ruim duizendkoppige publiek op de rand van een paniekerreactie... Intussen steeg het water in de auto tot aan de bovenrand van de deuren waardoor de binnen- en buitendruk van het water gelijk was en de passagiers rustig de deuren konden openduwen om met de kleine Luc op kop naar de oppervlakte te zwemmen. Alleen Luc Van Royen bleef nog ettelijke minuten in de wagen op 3 m diepte om te demonstreren dat er in de kap van de auto voldoende lucht aanwezig bleef om mogelijke hindernissen te kunnen overbruggen. Hij deed deze stunt zelfs over in een kanaal. Een

Auto te water, tweede kerstdag 1960. In beeld achteraan André Van Landeghem, vooraan Monique Van Landeghem

gezin uit het Kortrijkse getuigde enkele maanden later dat ze zich van de verdrinkingsdood in het kanaal hadden kunnen redden dankzij de T.V.-reportage van deze StZV-stunt.

Bij het twintigjarig bestaan in 1980 werd deze stunt herhaald met o.a. als passagier de h. Lieven Lenaerts, toenmalig schepen van sport.

Kampioenen en records

We voelen ons verplicht ons hier te beperken tot de nationale en districtskampioenen aangezien de overwinning in interclubwedstrijden met tientallen opliepen, zelfs reeds tijdens het eerste bestaansjaar.

Het palmares van de nationale kampioenen begon reeds in 1964 met Monique Van Landeghem in het reddend zwemmen, terwijl sierduiker Tony Van Haver op 15-jarige leeftijd reeds in 1963 begon aan zijn reeks van 25 kampioentitels.

Vooraf - begrijpelijk wegens het prille begin - zorgde de jeugd voor de zwemtittels:

1964: Walter Daelman (rug)

1966: Marianne Cordeel (dolfijn) en Rudi Smet (rug)

1967: Luc Bal (wisselslag), Bea Praet (dolfijn), twee estafetteploegen met enerzijds Y. Raes, J.P. Duportail, P. Thyssen en M. Eggermont, anderzijds met R. Smet, L. Van Landeghem, L. Bal en J. Buytaert,

1968: drie estafettetittels met A.M. Van Puymbrouck, E. Heynderickx, H. Schelfaut en Ch. Smet; L. Van Landeghem, G. Martens, R. Smet en P. Van Broeck; Ch. Thibaut, N. Van Hoylandt, B. Praet en B. De Volder. Met de titel van Bea Praet (dolfijn) veroverde StZV het nationaal jeugdklassement.

Omwillen van het zeer uitgebreide palmares beperken we ons voor de districtskampioenen - zowel voor jeugd als voor seniores - tot het citeren van de namen: Hilde en Katrien Schelfaut, Marianne Cordeel, Yvonne Van Landeghem, Linda en Godelieve De Keyzer, Anne-Maria Vermeulen, Betty De Volder, Bea Praet, Monique Vercauteren, Nadine Roelant, Thea Kisbulck, (dr.) Ann De Volder, Eliane Heynderickx, Hilde Smet, Christiane Thibaut, Nadine Van Hoylandt, Anne-Marie Van Puymbrouck.

Van deze meisjes waren er verschillende die ook één of meer districtsrecords op hun naam schreven: Marianne Cordeel, Yvonne Van Landeghem, (dr.) Ann De Volder, Eliane Heynderickx, Hilde Van Hoecke, Hilde Schelfaut, Christine Smet en M. Nuytens, Monique Vercauteren, Betty De Volder, Bea Praet, Anne-Marie Van Puymbrouck, Nadine Kockelberg en Thea Kisbulck.

Bij de jongens was de buit iets minder onvangrijk alhoewel... zwembaddirecteur Marcel Van Brande, Walter Daelman, Patrick Thyssen, Eddy Foubert, Michel De Vos, Marc Eggermont, Rudi Smet, Luc Bal, Marc Steels, Luc Van Landeghem, Jean-Pierre Duportail en Gerrit Martens veroverden één of meer titels.

Recordhouders werden bij de jongens: Walter Daelman, Michel De Vos, Rudi Kockelberg, Jean-Pierre Duportail, Luc Van Landeghem, Marc Hullebroek, Patrick Thyssen, Marc Eggermont, Guido Eeckman, Rudi Smet, Jean Marie Verlee, Nuytens, Gerrit Martens, Luc Bal, Filip Schelfaut, Yvan Raes en John Lesneuck.

Historie en successen van W.Z.K. belichten we in het volgende nummer waarna het waterpolo aan de beurt komt.

De vijf voorzitters bij elkaar:
v.l.n.r.

1. Albert Cleyman

2. Theo Sneyers

3. dr. Em. Koslowski

4. Jos Smet

5. schepen Edg. Hacquart

VEERTIG JAAR SINT-NIKLASE BILJARTBOND

Etienne DE MEESTER

Oprichting

Na de start van de Interclubkampioenschappen in 1960 met vier Sint-Niklase biljartclubs werd de noodzaak gevoeld van een centraal bestuur met als doel de belangen van de clubs te verdedigen en tornooien en kampioenschappen op een degelijke manier te organiseren.

De eerste vergadering met vijf clubs vond plaats op 25 november 1961 in Het Wiel onder leiding van de grote bezieler Frans Schelfhout.

Tijdens de tweede bijeenkomst op 16 december 1961 in café De Hoop kozen de leden volgend bestuur: voorzitter A. De Handschutter (biljartclub De Hoop), ondervoorzitter F. Van der Vennet (Graanmaatvrienden), secretaris Frans Schelfhout ('t Landhuis), schatbewaarder Gilbert Van Cleemput (Gildenhuis), sportleider J. Reyntjes (Het Wiel) en propagandaleider Bontinck ('t Landhuis).

Het nieuw verbond kreeg de naam "Sint-Niklase Biljartliefhebbersbelangen" (SNBLB). Toen Frans Schelfhout wegens beroepsbezigheden uit de beweging verdween volgde Albert Vermaere hem op als secretaris. Hij lag mede aan de basis van de bloei en de vlotte werking van deze biljartkoepel. De federatie groeide dan ook snel met nieuwkomers als BK Horemans, Brabo, Onze Wijk, Volkshuis en telde daardoor in 1967 circa 450 spelende leden.

Deze groei en bloei bleven niet onopgemerkt want de Sint-Niklase Biljartliefhebbersbelangen ontving in 1965 de "Prijs voor Sportverdienste" van het stadsbestuur op voorstel van Sporta Waasland.

In die periode onderging het bestuur ook een paar wijzigingen: Gaston Grossen werd ondervoorzitter en Perick penningmeester.

Interclubkampioenschappen

Aan het eerste biljart-interclubkampioenschap 1960-61 namen vier clubs deel. BC.De Graanmaat haalde het voor 't Landhuis, De Hoop en 't Gildenhuis.

Met elf biljartclubs bereikten de organisatoren in 1976-77 het hoogste aantal deelnemende clubs. Na 42 edities voeren Brabo en Volkshuis de zegestand aan met elk negen overwinningen. Verder op het palmares volgen: De Graanmaat met acht, Onze Wijk met zes, 't Gildenhuis en Het Wiel met drie, Familia met twee, Chalet Sint-Niklase Sportkring en Sint-Niklase Biljartacademie met één overwinning. De Kroon, BK Horemans, 't Landhuis (later Terminus) en De Hoop (later 't Begijnhofken) konden het tornooi nog niet winnen.

Na het laatste kampioenschap (2001-2002) ging de beker naar Brabo (Knaptandstraat) voor Chalet Sportkring (Watermolendreef), Sint-Niklase Biljartacademie (Gladiolenstraat), De Fortuin (Grote Markt), Gildenhuis (H.Heymanplein) en De Kroon (Kemzeke-dorp).

Superprestigetornooi Grote Prijs Euphony

Een hoogtepunt uit de geschiedenis van de Sint-Niklase Biljartbond is ongetwijfeld de organisatie van het superprestigetornooi driebanden in de feestzaal van het stadhuis van Sint-Niklaas van 11 tot 15 september 2002. Beelden uit de finale tussen Raymond Ceulemans en Eddy Merckx (de winnaar) werden op televisie uitgezonden.

S i n t -
N i k l a s e
B i l j a r t -
L i e f h e b b e r s
B e l a n g e n

SECRETARIAAT: MINDERBROEDERSTRAAT, 43 ST-NIKLAAS.

Een afbeelding van het eerste logo van de SNBLB

Hoofdbestuur.

Ere-voorzitter : Gaston Grossen,
Voorzitter : Rudi De Boes,
Ondervoorzitter : Guy Slowack,
Sportbestuurder : Leslie Wauman,
Secretaris : Joseph Aelbrecht,
Penningmeester : Rudi De Boes.

In het sportbestuur en in het financieel bestuur zetelt een lid van de zes verenigde biljartclubs.

Bestuursleden van de SNBLB uit de beginperiode
Staande v.l.n.r. Pannier (De Hoop), Pauwels (Het Wiel), Van Cleemput (Gildenhuis), Van Der Veken (Gildenhuis), De Coeyer (De Graanmaat)
Zittend v.l.n.r. Grossen (De Graanmaat), De Handschutter (De Hoop), Schelfhout (Het Landhuis)

De Sint-Niklase biljardbond vandaag

Om iedereen zoveel mogelijk speelplezier te verschaffen zijn de reglementen aangepast aan de noden en wensen van de spelers.

Tijdens een seizoen, dat loopt van september tot juni, worden drie titels betwist: de interclub (ploegen van vijf spelers), de relais (ploegen van drie spelers) en de individuele driebandcompetitie.

Momenteel nemen zes clubs deel aan deze wedstrijden die betwist worden op biljarttafels van 2m10 op 1m05.

1. "De Sint-Niklase Biljartacademie" is gevestigd in "De Witte Molen". Hier staan drie tafels van 2m 10 en drie matchtafels van 2m84 om uit te komen in de competities van de Belgische biljardbond.

2. "De Fortuin" bevindt zich in de gekende taverne met dezelfde naam aan de Grote Markt. De club beschikt over twee biljarttafels.
3. "Brabo" heeft zijn lokaal in taverne "De Bokkenhof" aan de Knaptandstraat en speelt daar op drie tafels.
4. "Het Gildenhuis" aan het Hendrik Heymanplein bezit twee prachtige biljarttafels.
5. "De Chalet" beschikt over één tafel en heeft als thuishaven de "Chalet" van de vroegere voetbalclubs Sportkring Sint-Niklaas in de Watermolendreef.
6. "De Zwaan" is pas gesticht als opvolger van "De Kroon" en heeft zijn lokaal in Kemzekedorp.

WORSTELLEN WAS POPULAIR IN SINT-NIKLAAS

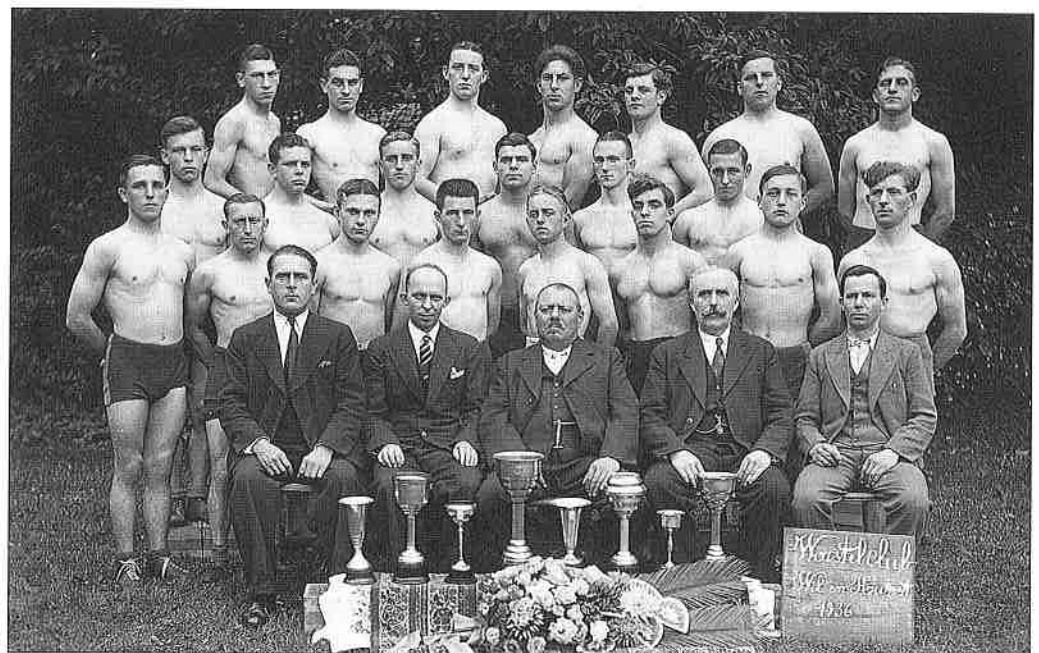
Steve WANTE

Edmond Meersman, kampioen van België vrije stijl 1925.
Foto: Romain en Nelly Beeckman - Meersman

VOORROORLOGS WORSTELLEN

Van wanneer het worstelen te Sint-Niklaas beoefend wordt, weten we niet precies. De eerste gegevens waarover we beschikken dateren van 1924. Een brief uit 1924 van de 'Boks en Worstelclub' was aan het stadsbestuur gericht met het verzoek een bal te mogen inrichten. Later vinden we nog brieven van 1929 met dezelfde bede. De club was gevestigd in het café Apollo, Ankerstraat 144 bij lokaalhouder 'Monske' Van den Bossche, een bekende kluchtzanger uit die periode. Ook de dagen en de uren van de oefenstunden stonden vermeld. Namen van worstelaars of plaatsen waar wedstrijden werden gehouden kennen we niet met zekerheid. Eén naam uit die tijd springt in het oog: Edmond **Meersman**. Aan de hand van overleveringen, een paar foto's en overwinningmedailles zijn we van hem toch wat te weten gekomen. Als 19-jarige werd hij op 20 februari 1925 te Luik Belgisch kampioen vrije stijl in de haangewicht klasse. Een van zijn medailles vertelt ons dat hij vermoedelijk zijn titel verlengde in 1926. Hij werd ook Kampioen van Vlaanderen in dezelfde categorie en dezelfde stijl in 1925 en 1926. In dit laatste jaar won hij ook een 'marathon'. Hier ging het niet om de bekende loopwedstrijd, maar om een tornooi waar

"Wil en Kunst" op 26 augustus 1936. V.l.n.r.:
Zittend: Honoré ? (caféhouder), Strybol (drukker), den 'Bult' De Cock (houthandelaar en erevoorzitter), Alfons Loquet (voorzitter), ... ? ...
Staande: 1ste rij: Leonard Loquet, Jef Van Havere, ? De Daele, 'Rossie', ... ? ..., Jef De Cock, Julien Loquet, Charel Bats
2de rij: ... ? ..., ... ? ..., Petrus Van Hecke, Frans De Cock, Albert De Daele, ... ? ...
Achterste rij: ? Van Gasse, Louis Van den Bossche, ... ? ..., ... ? ..., Lucien Tinck, ? Ludts, ? Staes. Foto: Robert Loquet

Julien en Leonard Loquet midden jaren '30. Foto: Robert Loquet.

men meerdere kampen moest leveren tot uiteindelijk in de finale de winnaar bekend werd.

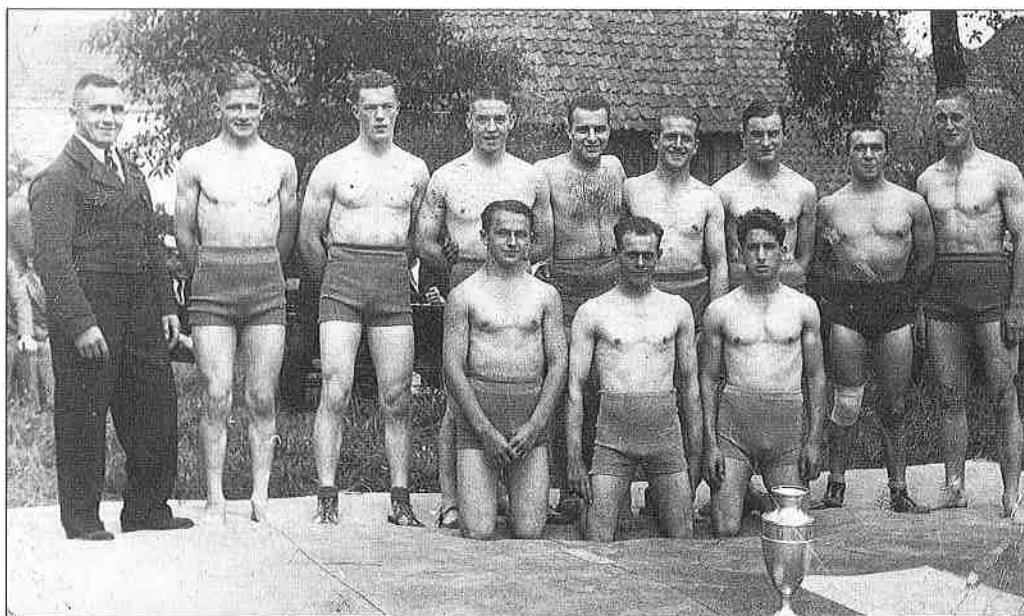
Van de vooroorlogse periode kennen we nog drie clubs met hun lokaal.

De eerste club had zijn intrek op het Klein Hulst in het café van Gust De Clerck. Deze laatste was naast caféhouder ook kleermaker en tevens trainer van de club. De club bestond reeds van bij het begin van de jaren 30. Het pand bevond zich aan de kant van de turnvereniging 'Kracht en Geduld' een 40-tal meter richting Truweelstraat. Boven het café

waren er enkele kamers die verhuurd werden als logement. Daarin woonden doorgaans alleenstaanden die om een of andere redenen op de dool waren geraakt en weinig bestaansmiddelen hadden. De vereniging bleef in stand tot het begin van de oorlog. Verder weten we weinig over deze club; enkel dat Joseph alias 'Bert' Nauts en Wardje Staes rond 1930 er hun debuut maakten. Toen het café het lokaal werd van een politieke groepering (de 'zwarten') was er van worstelen geen sprake meer! De meeste leden slokten zich aan bij de twee overblijvende clubs. Maar deze zouden het ook niet lang meer volhouden, want kort nadien stopten zij er mee.

De tweede club, '**Wil en Kunst**', werd in 1934 gesticht en bevond zich in een lokaal aan de Truweelstraat. Kort daarop stapte men over naar 'Het Sportpaleis', aan de Hofstraat, vlak naast de vroegere fabriek van weefstoffen 'Waesland', schuin tegenover de Casinostraat. Het bestond uit een groot café aan de straatzijde met daarachter een ruime zaal waarin een ring was opgesteld. De zaal werd bij gelegenheid ook als danszaal gebruikt. Die kant van de straat werd later afgebroken. De leiding was in handen van Leonard Loquet. Hij was een bekwaam worstelaar en trainer, die zich ook in de na-oorlogse periode verdienstelijk maakte. Van beroep was hij politieagent. In 1954 emigreerde hij naar Canada waar hij in 1982 te Toronto overleed. 'Wil en Kunst' verhuisde van het 'Sportpaleis' naar het café 'Leopold III' aan de Ankerstraat. En net zoals de andere clubs werden in het begin van de oorlog alle activiteiten stop gezet.

De derde ons bekende club ontstond op het einde van de dertiger jaren en hield het vol

Worstelclub bij de "Bol" Van der Hertten omstreeks 1939 – 1940. V.l.n.r.:

Vooraan: Van Oost (NI), Georges Joutier (antiquair), ...?...

Staande: Louis Van der Hertten, Van Oost (NI), Bert Stetart (rijkswachter), ... ? ..., Albert Nauts, ... ? ..., ... ? ..., Stafke den Olieslager (= De Meulenaer), René Henderckx Foto: Albert Nauts

tot het begin der oorlogsjaren. Het lokaal was bij Louis, alias 'de bol' Van der Hertten aan het begin van de Kokkelbeekstraat. Ook hier was het een café waar men langs een kleine trap naar boven in een oefenzaaltje kwam. Een geïmproviseerde ring met plankenvloer en enkele kleine attributen waren voldoende om een club te huisvesten. De uitbater, een ex-Belgisch kampioen, afkomstig uit Temse, nam de trainingen op zich.

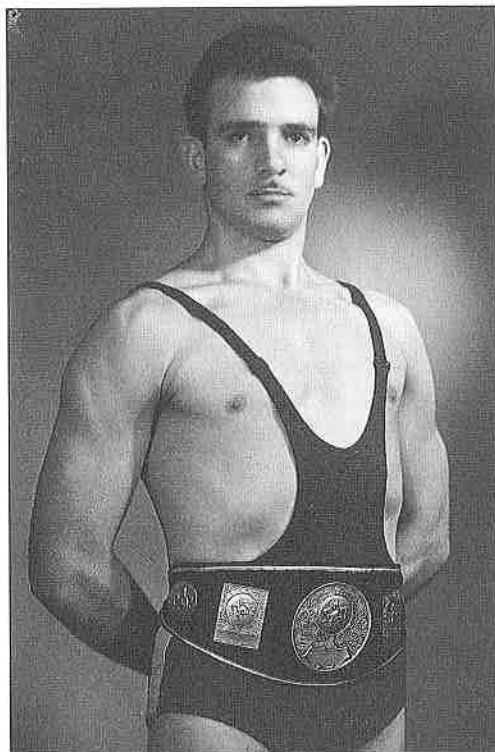
In een tweede deel behandelen we de naoorlogse periode, waaruit we nu toch reeds een viertal grote vedetten met "Gouden Gordel" in de kijker plaatsen.

De Gouden Gordels

De 'Gouden Gordel' was een tornooi dat om het jaar te Antwerpen werd gehouden. Deze wedstrijd was naast de Belgische kampioenschappen het belangrijkste worstelevenement van het jaar. Elke worstelaar droomde ervan deze titel ooit eens te kunnen behalen. De besten namen eraan deel. Hij die driemaal de titel kon binnenhalen in een tijdspanne van vijf jaren kon de gordel definitief behouden maar mocht nadien niet meer deelnemen. Slecht vier stadsgenoten zijn hierin gelukt; hier volgen ze.

Pauwels Omer Petrus (° 12.10.1932) (weltergewicht)

Was de meest verdienstelijke worstelaar die onze stad gekend heeft. Hij begon zijn sportloopbaan in 1949 bij 'Wil en Kunst' aan de Veldstraat. Zijn indrukwekkende lijst van overwinningen en behaalde titels zijn te talrijk om ze in detail te vermelden. Omer veroverde zijn eerste titel als 'kampioen van

Omer Pauwels

Vlaanderen' vrije stijl in 1954. Deze titel verlengde hij maar liefst 19 maal zodat hij 20 keren op rij kampioen werd. Zijn laatste kwam er in 1973 toen hij reeds de kaap van de 40 jaren voorbij was! Diezelfde prestatie lukte hij 16 keer in de Grieks-Romeinse stijl en dit in dezelfde periode. Enkel in 1954 werd hij 2de en in 1955, 1957 en 1959 nam hij niet deel. In dezelfde tijdspanne werd hij 17 keer Belgisch kampioen en tien maal 2de. Elfmaal behaalde hij goud in 'vrije stijl' worstelen en 6 keer in Grieks-Romeins. Driemaal in de opeenvolgende jaren 1957-1958 en 1959 veroverde hij de zo begeerde 'Gouden Gordel', waardoor hij deze definitief mocht behouden. Niemand van onze lokale worstelaars heeft hem dit ooit nagedaan! Het fameuze tornooi de 'Schaal Billiet - Roelant' dat elk jaar te Gent werd georganiseerd won hij vijfmaal (1959-1964-1966-1971-1972) en driemaal eindigde hij 2de (1960-1962-1963). Als we zijn internationale loopbaan nagaan, noteren we:

1958 deelname aan de match België -

Zwitserland en geselecteerd voor de match Denemarken - België;

1960: aangeduid voor de Olympische Spelen te Rome. Hij kwetste zich echter net voor de afreis en kon niet deelnemen;

1962: geselecteerd voor match België -

Denemarken en België - Zwitserland; hij won het vierlanden tornooi in Denemarken; in 1963 nam hij deel aan de wereldkampioenschappen Grieks-Romeinse stijl in Zweden. Hij verloor er helaas zijn twee wedstrijden op punten;

in 1964 werd hij Beneluxkampioen in Nederland en werd 3de in het Pré-Olympisch tornooi te Luxemburg. Later dat jaar kon hij wel de overwinning behalen in een 2de Pré-Olympisch tornooi, eveneens te Luxemburg;

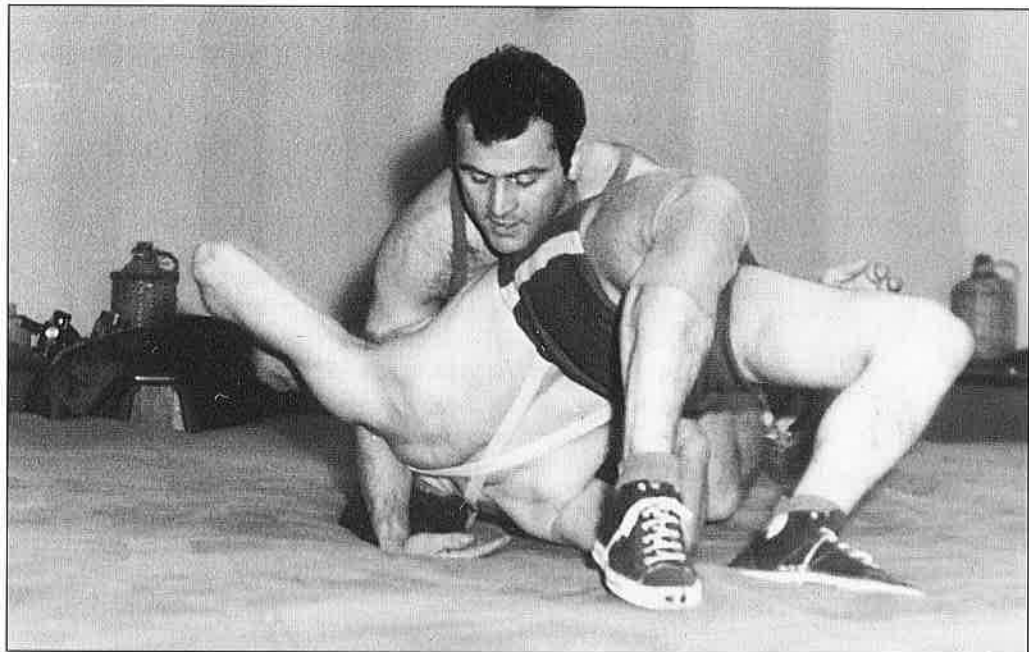
in 1965 won hij de 'Grote Prijs van Parijs' en nam deel aan de wereldkampioenschappen in Engeland;

in 1966 stond hij in de nationale ploeg voor de match België - Zwitserland en nam deel aan de Europese kampioenschappen te Karlsruhe in Duitsland. In dat jaar werd hij ook 2de in het 'Benelux Tornooi' te Gent;

in 1968 kwam zijn laatste selectie voor de nationale ploeg, dit voor de landenmatch Frankrijk - België;

in 1961 werd hem de Prijs voor Sportverdienste van de stad Sint-Niklaas verleend. Dat zelfde jaar kreeg hij ook de medaille van sportverdienste van de koning.

Joseph Van Havere duwt zijn opponent tegen het canvas

Van Havere Joseph (° 28.05.1935) (lichtgewicht)

Begon in 1950 als 15-jarige in het lokaal aan de Veldstraat onder de leiding van Leonard Loquet. Zijn glorieperiode kwam er in de 60er jaren. Hij werd 8 keer kampioen van Vlaanderen in 'vrije' en Grieks-Romeinse' stijl', te beginnen vanaf 1962. Men kon jaarlijks tweemaal kampioen worden omdat er voor iedere discipline een eigen kampioenschap werd ingericht. In 1962 maakte hij samen met Omer Pauwels deel uit van de Belgische ploeg die het opnam tegen de Zwitserse nationale ploeg.

Datzelfde jaar werd hij aangeduid om deel te nemen aan de wereldkampioenschappen te Toledo in de Verenigde Staten, doch wegens geldgebrek van de Nationale Bond ging de reis niet door.

In 1963 nam hij deel aan de wereldkampioenschappen vrije stijl te Sofia. Drie dagen voor de afreis werd deze nog afgeblazen, wederom wegens geldgebrek. Het was dankzij Jos Teunen, een milde sponsor uit Gent, dat 'Jefke' samen met de gekende Antwerpse worstelaar Jef Mewis toch konden vertrekken. Beiden werden vroegtijdig uitgeschakeld. Tijdens diezelfde periode werd hij zes- of zevenmaal kampioen van België (hij raakt zelf de tel kwijt). Hij werd geselecteerd voor de Olympische Spelen in Tokio (1964). Maar wederom was er geen geld voor die verre reis.

'Jefke' heeft in verscheidene landen op het canvas gestaan. Hij leverde o.a. kampen in Bulgarije (Sofia), Nederland (Culemborg), Oost-Duitsland (Wittenberge) en West Duitsland (Dortmund, Wuppertal). Hij trok naar Rijsel in clubverband. In Denemarken vocht hij samen met Omer Pauwels voor de

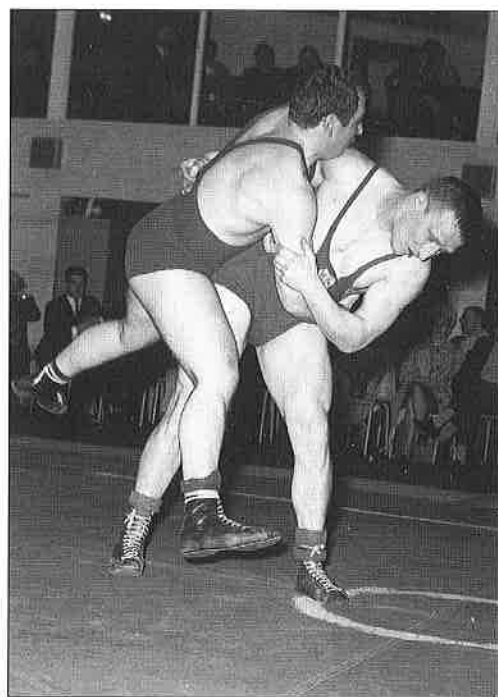
Nationale ploeg in een landenkamp. Hij diende tevens als versterking van een Brusselse ploeg die kamp leverde te Clermont-Ferrand in Frankrijk.

Tijdens zijn glansrijke carrière als worstelaar won hij de 'Gouden Gordel' driemaal binnen de vijf jaar alhoewel niet in opeenvolgende jaren. Naast Omer Pauwels was hij de enige die hem definitief mocht behouden.

In 1963 kreeg hij de Prijs voor Sportverdienste van onze stad.

Struyf Karel Margareta (° 20.02.1943) (zwaargewicht)

Hij debuteerde als 'internationaal' op 6 juni 1964 tijdens een toernooi in Oostenrijk. In zijn

Karel Struyf licht zijn tegenstrever van de grond

eerste kamp werd hij gevloerd. En net zoals zijn clubmaat Pelsmaecker verloor ook hij zijn tweede kamp op punten tegen de latere winnaar Osatari, een Hongaar.

Op 18 december 1965 werd hij te Sint-Niklaas kampioen van België, Grieks-Romeinse stijl cat.B. In hetzelfde jaar behaalde hij ook die titel in vrije stijl cat.B. In 1966 te Luik kon hij deze verlengen door zijn tegenstander tot opgave te dwingen. Een paar jaar later behaalde hij de 'Gouden Gordel' en werd Beneluxkampioen. In mei 1971 veroverde hij opnieuw de Belgische titel in vrije stijl (tot 100 kg.). Gedurende zijn sportloopbaan was hij ook nog actief als judoka en wielrenner. Alle sporttakken waar kracht bij te pas kwam trokken hem aan. Toen hij de competitiesport vaarwel had gezegd, kon hij het nog niet laten van hard door te trainen. Waarschijnlijk werd dit hem fataal. Na reeds een hartoperatie met overbruggingen te hebben ondergaan overleed hij op zondag 24 februari 2002 aan een hartaanval in het café 'Het Oud Geel' aan de Breedstraat.

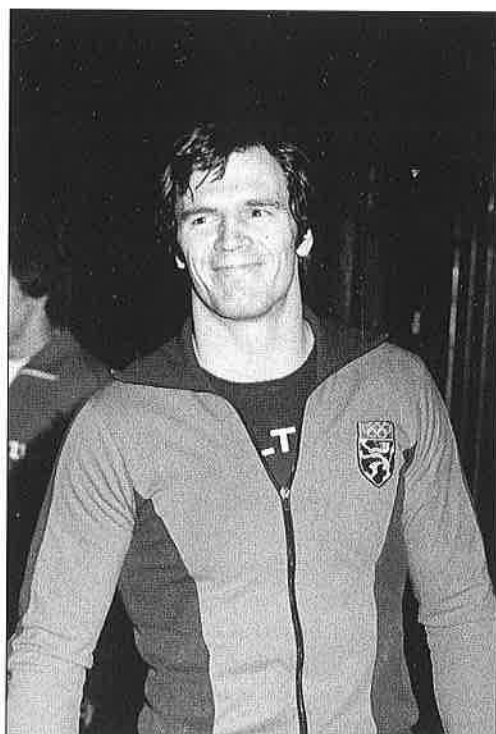
Wittock Herman (° 19.12.1949)

Hij worstelde gedurende een periode van 16 jaar.

Zijn eerste sporten waren zwemmen en waterpolo. Toen hij 16 was koos hij definitief voor de worstelsport. Hij sloot aan bij de enige worstelclub in de stad 'Wil en Kunst' die toen haar stek had in de Herderstraat. In 1966, na 4 maanden trainen, deed de 69 kg wegende Herman te Luik zijn eerste optreden. Hij won die kamp in de 'Grieks Romeinse' stijl. De jaren daarop ging het minder vlot. In 1967 nam hij deel aan de kam-

pioenschappen van België cat.B vrije stijl waar hij vroegtijdig werd uitgeschakeld. Ook verloor hij op punten de G.R. stijl in een match tegen 'Hercules' Borgerhout. Het jaar 1970 bracht een kentering. Op 28 februari werd soldaat Herman 2de in het Belgisch kampioenschap 'vrije stijl' cat.B dat gehouden werd te Calemine. Ook dat jaar diende hij, samen met nog enkele leden van 'Wil en Kunst', als versterking van de Kruibeekse club 'Willen is Kunnen' die de Parijse club ASG op bezoek kreeg. Later in dat jaar kon hij in hetzelfde Kruibeke enkel een match nul afdwingen.

In april 1971 behaalde hij zijn mooiste zege door de 'Gouden Gordel' te winnen. In mei daarop behaalde hij de eerste nationale titel in 'vrije stijl'. Deze wedstrijd ging door op 6 maart in de Hoogstraat te Brussel. Daar moest hij zes kampen leveren om de titel te behalen. Op 27 november 1971 deed hij mee aan het internationale tornooi 'Schaal Billiet-Roelandt' te Gent. (tot 82 kg). Na 4 overwinningen moest hij in de finale de duimen leggen tegen stadsgenoot Omer Pauwels. Het jaar daarop won hij dit tornooi. Hij won in de categorie tot 90 kg zijn beide kampen tegen de 41-jarige doch zeer ervaren Fransman Hennequin. Het jaar 1972 sloot hij af met de overwinning in het tornooi te Hoevenen. Op 14 mei 1977 stond hij in de Belgische selectie die het opnam tegen een versterkte ploeg uit Duisburg. Het gebeuren vond plaats op 14 mei te Bonn (Duitsland). Het Belgisch select won er met 8-4. Ook Herman won zijn kamp bij de zwaargewichten. 3 december 1977 was wederom een dag dat hij op het hoogste schavotje stond en voor de zoveelste maal kampioen van België in vrije stijl werd. Op 6 december 1981 behaalde hij te Aywaille bij Luik zijn 8ste kampioenstitel. Het was te Kruibeke dat hij op 27 november 1982 zijn laatste nationale titel in 'vrije stijl' op zijn palmares schreef. Op internationaal niveau kon hij het niet zo ver schoppen. In Europa waren het de Oostbloklanden die de lakens uitdeelden. Voor West-Europeanen viel er weinig te rapen. Tijdens de Europese kampioenschappen te Afschaffenberg in Duitsland eindigde hij toch 6de en werd ook nog 4de in een tornooi in Oostenrijk. Al bij al heeft Herman een prachtig palmares. Twaalfmaal werd hij Belgisch kampioen.

Herman Wittock bij zijn Vlaamse kampioenstitel in 1979.

“DE WARE VRIENDEN”, DE ENIGE OVERLEVENDE BOLDERMAATSCHAPPIJ TE SINT-NIKLAAS

Etienne DE MEESTER

Inleiding

Sport en spel liggen in de natuur van de mens en zorgen voor de nodige afwisseling in het dagelijkse leven. Zo is het altijd geweest. Tot de oudste vormen van onze vele volksspelen behoort ongetwijfeld het bolspel. Of het nu gaat over de krulbol, de platte bol, de ronde bol of de gaaibol, alle hebben ze ervoor gezorgd dat in elke uithoek mensen zich amuseerden met eenvoudige middelen. Eén, het gaaibollen, wordt in onze stad nog altijd beoefend.

Gaaibollen in Sint-Niklaas.

Ook Sint-Niklaas kende in de 19de eeuw een druk bolderbestaan. Getuigen daarvan zijn de verschillende vaandels, kartels en medailles van boldermaatschappijen die berusten in de stedelijke musea van onze stad. Onder het thema “symbolen” werden zij ter gelegenheid van de Open Monumentendag 2002 aan het publiek getoond. Op deze merkwaardige tentoonstelling prijkten symbolen van volgende boldermaatschappijen:

- “Bol-Maatschappij De verwachte toekomst”, Sint-Niklaas 1861,
- “De Ware Vrienden” Koninklijke bolmaatschappij. Sint-Niklaas. 1840-1899,

- “De Wase Broeders van Sint-Nicolas” 1836,
- “De vooruitlopende Bolders Sint-Nikolaas Elk zijn goeste” 1873,
- “De Fonteïnisten” 1843-1901.

In de tweede helft van de 20ste eeuw bleven er in onze stad nog maar enkele van een 12-tal boldermaatschappijen over. In het boek “Het bolspel in Vlaanderen, vroeger en nu” van Renaat Van der Linden is er sprake van volgende verenigingen:

- Bolmaatschappij “Willen is kunnen”, gevestigd in de herberg “Het Gulden Hoofd” aan de Kalkstraat bij uitbater en oud-voetballer Marcel Van den Broeck. Daar vonden blaazenbollingen met de ronde bol plaats,
- gaaibolmaatschappij “Herleving”, gevestigd in de herberg “De Hertog” aan de Antwerpse Steenweg bij uitbater en secretaris Alois Van Clapdorp. Deze vereniging bezat een mooie standaard en kaders met de foto’s van vele clubkoningen,
- ook is er sprake van een maatschappij die met de pierbol speelde in de herberg “Den Engel” aan de overzijde van het stadhuis,
- gaaibolmaatschappij “De Ware Vrienden”, gevestigd in de herberg “Oud Gelaag” aan de Kleibeke bij uitbater Jozef Roels.

Het bestuur uit de jaren zestig

Staan v.l.n.r. Achiel Maes, Clement Brokken, Alfons Cleempoel, Jozef Roels (penningmeester), Bernard Daems (erevoorzitter) en Isidoor Goethals

Zittend v.l.n.r. Frans Vercauteren (secretaris), Henri Heyninck en Robert De Pauw (voorzitter)

“De Ware Vrienden” leven nog

De koninklijke gaai- en boldermaatschappij “De Ware Vrienden” dateert van 1933 en vestigde zich in het lokaal “Oud Gelaag” (afgeleid van gelaagputten of gevulde kleiputten), aan de Kleibeke te Sint-Niklaas. Deze herberg werd vier generaties lang uitgebaat door de familie Roels.

Op 17 maart 1934 werden de statuten neergelegd op het stadhuis. Jozef Roels als lokaalhouder en Isidoor Goethals als schrijver hebben met veel inzet gedurende vele jaren de clubwerking gedragen. In 1945 gieten de leden zelf een bolderbaan in beton.

De inhuldiging van hun geel-blauwe vlag met daarop een sierlijke bolder, geborduurd door de dames van de vereniging, had plaats in 1958.

Vanaf augustus 1965 werd, onder het voorzitterschap van Robert De Pauw, de baan volledig overdekt. Het aantal beoefenaars steeg tot maximaal 80, waaronder heel wat echtparen.

Vanaf 1968 mocht de club zich koninklijke boldermaatschappij noemen. De club gaf toen zelfs een eigen clubblad uit.

Momenteel gebeurt het bollen in een gesloten en verwarmde ruimte, voorzien van een afrastering voor de veiligheid van de aanwezigen.

Het sportseizoen start elk jaar in augustus. Jaarlijks bepaalt de koningsbolling naar de hoogvogel wie voor één jaar de titel van koning of koningin mag dragen.

De club organiseert een tiental clubbollingen per jaar waaraan ruim 60 bolders deelnemen. De verplaatsing naar andere clubs gebeurt per autocar. Naast geldprijzen zijn er ook prijzen in natura te winnen.

Succesvol op het “ijzeren bard”

“De Ware Vrienden” is de enige gaai- en boldervereniging met “ijzeren bard”(prang) in het circuit. Dit wil zeggen dat de prang voorzien is

De gaai- en bolderkampioenen van Oost- en West-Vlaanderen in 1976: Franky De Daele, François Notenbaert (werd later tijdelijk voorzitter), Jozef Roels, Isidoor Goethals, Frans Vercauteren, Eddy Piessens en William Van Goethem

van ijzeren pinnen waarop de vogels of gaaien vast zitten. In andere streken is het “houten bard” in gebruik waarbij de pinnen en gaaien vervangen zijn door houten plaatjes die achterover vallen als ze geraakt worden. De negen gaaien op rij hebben in volgorde een puntenwaarde van 4-3-2-1-5-1-2-3-4.

Nadat de baan overdekt was veroverden de Sint-Niklazenaars verschillende titels, zowel Belgische als Vlaamse, zowel per ploeg als individueel. De herenploeg bolde zich o.a. tot kampioen der beide Vlaanders in 1974, 1976, 1978 en 1980; de dames in 1981. Een nationale titel veroverden de heren in 1977. Maar de damesploeg deed beter met overwinningen in 1975, 1979 en 1982. Roger Smet (jarenlang knaap of bollenraper van de club) behaalde zelfs een individuele landstitel. Daarnaast waren er nog individuele zeges van Jef Roels en Eddy Piessens in het kampioenschap van Oost- en West-Vlaanderen.

In 2001 veroverde een herenploeg van “De Ware Vrienden” in eigen lokaal voor de tweede maal de Belgische kampioentitel. In 2002 streden 63 ploegen in het “Oud Gelaag” aan de Kleibeke voor de hoogste eer. Zowel het vijfkoppig mannenteam als het vijfkoppig damesteam uit Hooglede veroverden de nationale driekleur.

In een gezellige sfeer beoefenen nog ruim 50 leden het gaai- en bollen in Sint-Niklaas. Voorzitter Jozef Roels, secretaris Jean-Marie Vervoesem en de bestuursleden Eddy Piessens en Roger Smet hopen nog lang met deze volkse sport te kunnen doorgaan.

Bron: Jozef Roels

Ook de damesploeg verdedigde met succes de kleuren van de club.

Fier pronken de dames met de kampioentri van 1979

LIEFHEBBERSVOETBAL TE NIEUWKERKEN

Daniël GRUMIAU

De geschiedenis van F.C. Den Ijzer tot F.C. Nieuwkerken belichtten wij reeds in een vorig nummer (Sportrevue 2° Jrg. nr. 2, pag. 70/72).

Daarnaast waren en zijn er nog andere ploegen actief en enkele daarvan plaatsen we nu even onder de schijnwerpers.

1. F.C. HOOP EN VREUGD (1964)

Deze club werd in 1964 in 't Keizershof gesticht meer bepaald door Theofiel Pilaet, Hector Heyman, Camiel en Lucien Fierens. De naam werd ontleend aan een wielclub die rond 1921 in de wijk Bautenshoek gekend was. Het bestuur werd later aangevuld met Omer De Bock (meer dan 25 jaar voorzitter), met Robert Kluskens en Eric De Mulder. Ze bouwden de vereniging verder uit en in 1968 kon men aan de Ekelstraat een eigen terrein (met bijhorende kantine en kleedkamers) inspelen. Het eigenlijke lokaal werd in De Klok gevestigd. Op een bepaald ogenblik was de belangstelling zo groot dat men zelfs met een zondagvoormiddag en -namiddagploeg kon aantreden. Er werden talrijke kampioens- en bekertitels aan elkaar geregen in Walivo, in het Koninklijk Vlaams Sportverbond en in de competitie van het Land van Beveren. Sedert 2001 is men uit deze laatste reeks uitgetreden.

We onthouden graag de namen van volgende Voorzitters:

1964 – 1965: Theofiel Pilaet

1965 – 1991: Omer De Bock

1991 - : Camiel Fierens
Secretarissen

1964 – 1966: Lucien Fierens

1966 – 1969: Eric De Mulder

1969 – 1994: Robert Kluskens

: Rudy Rossaert

1994 - : Herman De Bock

2. V.K. DE KLOK (1965)

In 1965 besloot oud-wielrenner Marcel Buys, lokaalhouder van De Klok, een vriendenploeg in het leven te roepen. Hij kreeg daarbij de steun van E. De Mulder (voorzitter), Lucien De Keersmaecker en André De Roeck. Enkele jaren later nam René Van der Loo de herberg over en werd de hele ploeg gereorganiseerd. Guido Naudts werd als voorzitter aangesteld. Met een bewonderenswaardige inzet heeft hij gedurende jaren de ploeg door lief en leed geleid. Het hoogtepunt van deze vereniging werd ontegensprekelijk de memorabele tweedaagse in 1976. Er werd dan tijdens de paasdagen verzusterd met Mainz-Hechtsheim uit Duitsland. De internationale match werd door de Nieuwkerkenaren met 6-2 gewonnen.

V.K. De Klok fuseerde later met F.C. Woodstock.

3. V.K. VOLKSUNIE (1967)

Om de Volksunie ook langs de sport beter bekend te maken besloten William De Cock (voorzitter), Daniël De Caigny (secretaris), Hector Thierens en Hilaire Govaert een

FC Hoop en Vreugde (1991-92). Bestuur 1993: Kamiel Fierens (voorz.), Eric De Mulder (ovoorz.), Robert Kluskens (secretaris), Lucien Fierens (penningmeester), Herman De Bock, Marcel De Prijcker en Rudy Rossaert, leden

De pioniers van F.C. Volksunie I

voetbalploeg te vormen. Men vergaderde eerst in de Klok, nadien in de zaal Raes en later in de kantine op het terrein Perdaen. Het bestuur zorgde er voor dat spoedig een zater- en een zondagploeg in Walivo kon worden ingeschakeld. Door sponsoring van Lucien Smet werd in 1968 het vroegere terrein van F.C. Nieuwkerken aangekocht. Nadien speelde men op het plein Perdaen (1970).

Elk jaar kwam het tot geanimeerde derby's tegen de KWB en tegen De Klok.

Tegen S.K. De Ster werd ooit eens het opmerkelijke resultaat van 22-0 bijeengevoetbald.

Van 1970 tot 1976 beschikte de Volksunie zelfs over een veteranenploeg. Er had tevens een verbroedering met Ressingen (BRD) plaats en vijf keer reed men er met een volle bus heen.

Het huidig bestuur bestaat uit: René Perdaen (ere-voorzitter), Marc Perdaen (voorzitter), Hans Perdaen (secretaris), Hilaire Govaert (penningmeester), Jo Van der Loo, Dirk De Rop, Werner Roodhoofd, Jan-Pieter Boel, Willy Van Duyse (leden).

1998-99: 1ste kampioenstitel (ZO/VM) 2de reeks WALIVO

Voorzitters:
Hector Thierens
William De Cock
Karel Valaert
René Perdaen
Marc Perdaen

Secretarissen:
Daniël De Caigny
André Martens
Hans Perdaen

4. KWB-VOETBALPLOEG (1968) - Club '65 (1980).

In 1965 speelde de KWB een legendarische wedstrijd tegen de BJB. De toeschouwers betaalden 10 fr. om op de weide van Albert De Cauwer te mogen toekijken. André De Kinders zag het wel zitten en spande zich voor de kar, zodat men in 1968 definitief het veld op kon. Er werd gespeeld op het terrein van René Perdaen. Vanaf 1972 werden André Vercauteren en Alois Mennes belangrijke figuren. De finale van het eerste tornooi werd door De Klok gewonnen.

Datzelfde jaar speelde men ten voordele van de minder-validenwerking en de zangeres Marva gaf de aftrap. In 1973 speelde zanger Jimmy Frey mee. Dat gaf aanleiding tot de oprichting van de Nieuwkerkse Vriendenkring voor Gehandicapten. In 1974 sloot de club bij Walivo aan en men behaalde een eervolle tweede plaats. Na het voortijdig overlijden van André De Kinders werd de taak door Etienne De Wolf en Paul Felix overgenomen.

Rond 1980 doken er moeilijkheden op en het is dank zij Maurice Verbeke dat de ploeg werd gered. Als herinnering aan de allereerste match in 1965 nam men de naam Club '65 aan. Door de bezieling van André Vercauteren, Gabriëlle Fierens en vele vrijwilligers ontwikkelde de groep talrijke sportieve, recreatieve en sociale nevenactiviteiten.

Bestuur 1993: Eddy De Caluwé (voorzitter), Paul Felix (secretaris), Luc Van Puyvelde (penningmeester).

De ploeg werd later opgeheven.

F.C. 't Fort (1972)

5. F.C. FORT (1969)

De eerste jaren speelde de club als een zuivere vriendenploeg. Ze werd door Frans Van Hoeylandt, Pierre Maes en Willy Baetens en met de hulp van Hoop en Vreugd uit de startblokken geholpen. In het begin zorgden de gebroeders Freddy, Jozef, Pierre en Romain Maes voor de kern. René Van Royen kwam de ploeg versterken en werd later gedurende enkele jaren voorzitter. Na de overwinning van het Poldertornooi in 1970 trad men aan in het Arbeidersvoetbal-Antwerpen. In 1975 sloot men bij het Sportverbond Waasland aan. Vanaf 1982 ging het de ploeg voor de wind en de trofeeën en bekens (eerst in De Gouden Leeuw, daarna in De Engel) groeiden tot een indrukwekkende verzameling aan. Na het vertrek van voorzitter Willy Van Goethem werden de bestuurstaken verdeeld over Willy Baetens, Jean-Paul De Ruyscher, Freddy Maes, Andy Maes en Franky Vaele. Een tiental jaren geleden werd de ploeg opgedoekt;

6. V.K. DE STERVRIENDEN (1968)

De mannenclub werd in 1968 door R. Bauweraerts, A. Van Remoortel, D. Ketels en

A. De Wit gesticht. Zij wonnen de Wisselbeker Burgemeester De Rop, een Sinkentornooi en een eigen tornooi. Zij speelden in het Stevra- en later in het Waaslandverbond.

De club stopte in 1979.

De vrouwenafdeling speelde van 1971 tot 1973 in totaal 41 wedstrijden, waarvan ze er 34 wonnen. In 1973 hielden de dames het voor bekeken.

7. F.C. TEN BOS (1979)

Door de fusie van F.C. Lorenzo en F.C. Centrum ontstond in 1979 F.C. Ten Bos (in het lokaal De Kring). Het eerste bestuur bestond uit Eddy Van Steelandt (voorzitter), François Verest (secretaris-penningmeester), later ook Boudewijn De Cort en Stefaan Grumiau.

François Verest was de eerste bezieler en duivel-doet-al.

Sportief gezien behoorde de ploeg tot de middenmoters. Omwille van de ouderdom van de meeste spelers en wegens een gebrek aan verjonging, werd de club in 1985 opgeheven.

F.C. Ten Bos (1982)

VOLKSSPORTFEESTEN (1983-2002) BRENGEN ELK JAAR HEEL SINAAI IN BEWEGING

Etienne DE MEESTER

Het begon allemaal in 1970 toen de sportraad van Sinaai in het kader van "Sportbiennale 70" zijn eerste zeskamp organiseerde. Het was de start van een reeks bijna jaarlijks terugkerende sportieve ontmoetingen die steeds plaats vonden op het voetbalterrein van F. C. Herleving Sinaai.

Samenwerking dorpsraad en sportwerkgroep

Begin 1983 vonden de dorpsraad en de sportwerkgroep (sportraad vóór de fusie) elkaar om dit zeskampgebeuren een nieuw elan te geven en uit te breiden tot een ware sportieve happening.

De eerste editie vond plaats op zaterdag 27 augustus 1983 op een nieuwe locatie: de prachtige Dries van Sinaai. Naast de traditionele zeskamp tussen zes plaatselijke wijkploegen konden de toeschouwers deelnemen aan een dozijn volksspelen. Voor de kinderen was er een spelenmarkt. Alles eindigde in een ouderwets volksbal in opnlucht (later in een grote tent).

Deze formule bleek een succes want het aantal wijk- en straatploegen steeg snel tot twaalf in 1988 en tot achttien in 1994 (ook het huidige aantal). Aangemoedigd door dit succes besloten de inrichters om er vanaf 1995 een tweedaagse van te maken.

Tijdens de 20ste editie op vrijdag 23 en zaterdag 24 augustus 2002 namen weer meer dan vierhonderd Sinaainaren deel aan de sportproeven.

Wijkwerking

Een belangrijke rol hierbij spelen de ploegkapiteins. Zij brengen jaarlijks een ploeg van 20 à 30 leden op de been. Zij organiseren gemiddeld een 5-tal oefenstunden in hun straat en nemen vaak andere wijkgebonden initiatieven. Twee onder hen, Etienne Mels en Gilbert Vercauteren, vervullen belangloos en met veel inzet reeds 20 jaar deze taak.

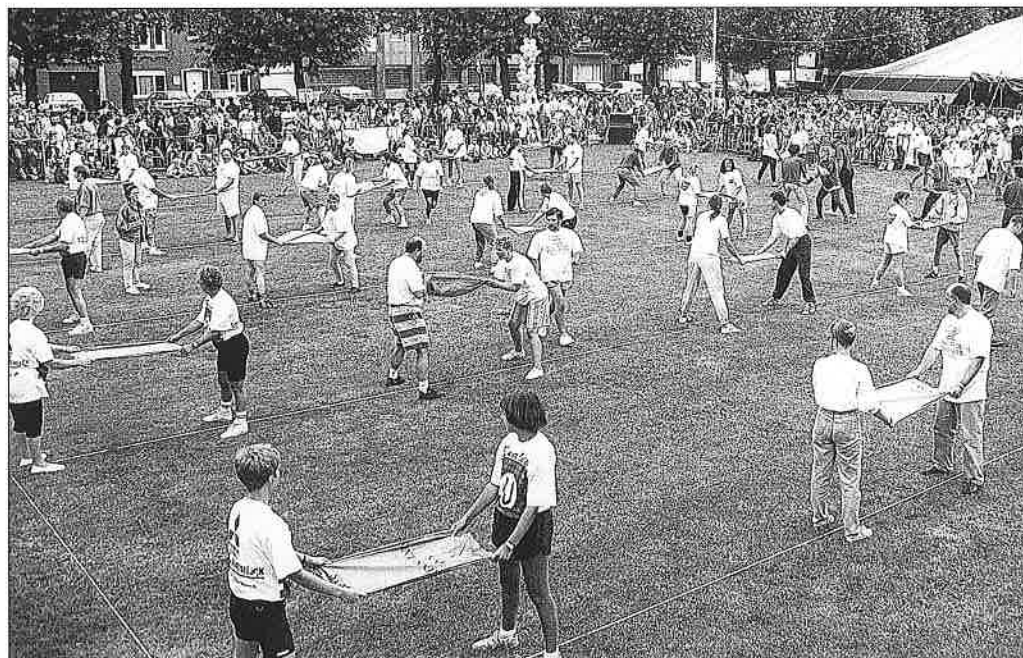
Door samen te werken proberen dorpsraad en sportwerkgroep op deze manier het sociale weefsel in dorp, wijk of straat te stimuleren en te versterken.

Het ganse gebeuren vóór, tijdens en na de jaarlijkse Volkssportfeesten is dan ook een hedendaagse vorm van wijkwerking, gesteund op sporten en bewegen in combinatie met dans en muziek.

Meedoen belangrijker dan winnen

Al leeft de olympische gedachte hierbij nog altijd, toch wordt er steeds fel, doch sportief gestreden voor de hoogste eer en de grootste beker. Sommige ploegen met meer succes dan andere wat blijkt uit volgende erelijst:

- 1983 Sinaaidorp
- 1984 Sinaaidorp
- 1985 Leebrug
- 1986 Helsvuurstraat
- 1987 Molenhoek
- 1988 Zwaanaarde
- 1989 Stenenmuur
- 1990 Zakstraat

Een beeld tijdens één van de sportproeven op 20 augustus 1994

De kapiteins van de 18 deelnemende wijk- of straatploegen broederlijk verenigd op de Dries in 2001

- 1991 Stenenmuur
- 1992 Sinaaidorp
- 1993 Hooimanstraat
- 1994 Zakstraat
- 1995 Stenenmuur
- 1996 Mezenstraat
- 1997 Mezenstraat
- 1998 Helsvuurstraat
- 1999 Helsvuurstraat
- 2000 Zakstraat
- 2001 Helsvuurstraat
- 2002 Neerstraat.

Zo te zien leidt de Helsvuurstraat het klassement met vier overwinningen, gevolgd door Sinaaidorp, de Zakstraat en de Stenenmuur met elk drie overwinningen. De Mezenstraat behaalde er twee, terwijl de Hooimanstraat, Leebrug, de Molenstraat, Zwaanaarde en de Neerstraat er voorlopig elk één tellen.

De ploeg van de wijk Stenenmuur won reeds 3 edities. Bij de voorstelling van de ploegen tonen zij zich elk jaar op originele wijze. In de zegestand doet alleen Helsvuurstraat beter

GILBERT MAES, EEN VEELZIJDIG RENNER MET TALENT

Alfons SMET

Deze geboren en getogen Sint-Niklazenaar zag het levenslicht op 4 februari 1938 aan Galgstraat nr. 28.

Zijn vader Aloïs Maes was jarenlang de uitbater van een duivenlokaal op 't Hertjen, "De Rappe Duif", het uithangbord dat wellicht zoonlief heeft geïnspireerd, want aan de eindstreep was Gilbert een snelle spurter, wat hem talrijke "palmen" opleverde.

Gilbert was een innemende, joviale en gewillige echte Vlaamse volksjongen met een massale aanhang aan supporters. Zijn vurigste was het jongetje Freddy Willockx die met zijn vader Prosper (politieagent) als duivenmelker "De Rappe Duif" leerde kennen en voornamelijk de renner Gilbert Maes als zijn idool bekende.

De rennersloopbaan van Gilbert begon in 1952 en eindigde in 1969 op amper 31-jarige leeftijd.

De spurt was zijn sterkste wapen waarmee hij een recordaantal zegepralen in de wacht sleepte. Wij kijken met grote bewondering terug naar de prestaties van deze Wase ren-

ner wiens kracht, doorzetting en uithouding zijn bijzonderste eigenschappen waren.

Een blik op de erelijst en de prestaties van deze begaafde en sympathieke wielrenner.

Het begon bij de onderbeginnelingen op 14-jarige leeftijd met 6 overwinningen; daarop behaalde hij bij de ambachten en nieuwelingen zeven palmen.

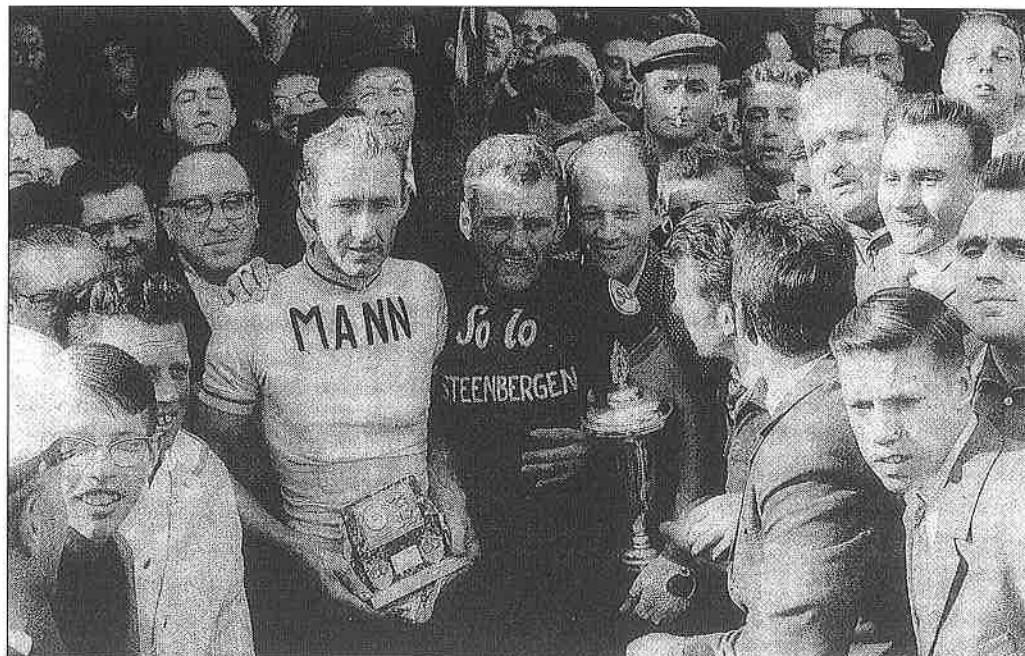
Als liefhebber totaliseerde hij maar liefst 37 overwinningen. In 1960 werd hij geselecteerd voor het Wereldkampioenschap in Leipzig waar hij 15de eindigde. De Oost-Duitsers Extein en Schur werden er 1 en 2.

Merkwaardig was zijn deelname aan een 6-rittenwedstrijd in Zweden. Hij won er vier en was bovendien nog eens 3de en 4de.

Eens reisde hij samen met André Van Buynder per trein vanuit Luik naar Denemarken voor deelname aan de Grote Prijs Van Kopenhagen die hij glansrijk won in een spurt met tien.

Voor het vertrek van de Grote Prijs voor beroepsrenners op Tereken, 1962. Vooraan v.l.n.r. staat hier de vlaggenzwaaijer van Tereken, meester Gerard Eeckman, B.W.B.-afgevaardigde, journalist en legendarische sportfiguur van Sint-Niklaas die zijn hele leven ten dienste stelde van de wielersport. naast Gilbert Maes bij de SOLO-groep; verder Robert Dierickx, Willy Hansens, De Laet, Frans Van Looveren, Burgemeester Romain De Vidts, Edmond Duymelinck en nog een B.W.B.-afgevaardigde

1963 – Gilbert Maes, winnaar van De Grote Prijs Van De Stad Sint-Niklaas (voor Petrus Oelbrandt) tijdens de protocolaire ceremonie. Links de kleine Freddy Willockx met zijn vader, politieagent Prosper Willockx, als vurige supporter van de overwinnaar. Verder herkennen we nog burgemeester Van Royen (met hoed), vader Alois Maes, Roger De Bruyn en Florent Coen (met pet en sigaret) en de B.W.B.-afgevaardigde

In 1960 was de tijd angebroken om over te stappen naar de onafhankelijken waarbij hij tweemaal werd gelauwerd.

Van 1962 tot 1969 was hij beroepsrenner. Hij won in deze periode maar liefst 50 wedstrijden. Voor eigen volk won hij de Grote Prijs Stad Sint-Niklaas in 1962, 1963 en 1964.

PISTE: Gilbert was in die periode een van de toonaangevende pisterenners. In de medaillekoersen won hij in 1962/1963 en 1963/1964

het Belgisch kampioenschap ploegenkoers met Lucien De Munster.

Hij nam deel aan een 15-tal zesdaagsen waarin hij éénmaal tweede werd aan de zijde van Rik Van Steenbergen en Miel Severeyns.

Gilbert Maes kan terugblikken op een palmares van meer dan 150 overwinningen een uniek aantal, dat aan weinigen is gegund.

Gilbert Maes overtuigd spurtwinnaar in de 13de Grote Prijs Van Het Waasland ingericht door Belsele sportief... in de gietende regen bij een ware wolkbreuk. Na hem volgden Eduard van Hove en Eddy Pauwels

VAN BADINRICHTING TOT ZWEMBAD - Slot

Luc VAN ROYEN

Doorheen 46 jaar exploitatie van het stedelijk zwembad

Op 4 november 1956 opende de jonge koning Boudewijn de stedelijke zwem- en badinrichting aan de Parklaan te Sint-Niklaas.

Hierna volgt een korte beschrijving van dit merkwaardige, symmetrisch geconcipeerde complex.

Het gebouw is opgetrokken in gewapend beton waarbij overvloedig gebruik is gemaakt van glasbetondallen, verglaasde gevelstenen en een bekleding met kwarts.

Het heeft een lengte van 79 m en een breedte van 75 m en beslaat een effectieve oppervlakte van 3.280 m². Boven de ingang is een fronton aangebracht in halfverheven beeldhouwwerk van de Sint-Niklase beeldhouwer Hendrickx.

In de voorbouw zijn 38 lig- en 20 stortbaden voorzien, verdeeld over een linker en een rechter vleugel.

Het zwemgedeelte bestaat uit een wedstrijd- bad van 14 bij 25 m en een instructiebad van 10 bij 20 m. Rond het wedstrijd- bad is er een toeschouwersruimte met 300 zitplaatsen en 300 staanplaatsen. De zwemmers hebben 300 individuele cabines en vier gezamenlijke omkleedgelegenheden ter beschikking.

Ten slotte is er een turnzaal en een kleiner yogazaaltje op de tweede verdieping.

De exploitatie.

De lig- en stortbadenafdeling kende van bij de start een enorme toeloop, met een bezoekers- cijfer van 30 tot 38.000 bezoekers per jaar. Vanaf 1970 daalde dit cijfer door het groeiende aanbod van sociale woningen met dege- lijke sanitaire voorzieningen. In 1982 werd de linkervleugel gesloten, waarna het sportpro- motieteam er zijn intrek nam.

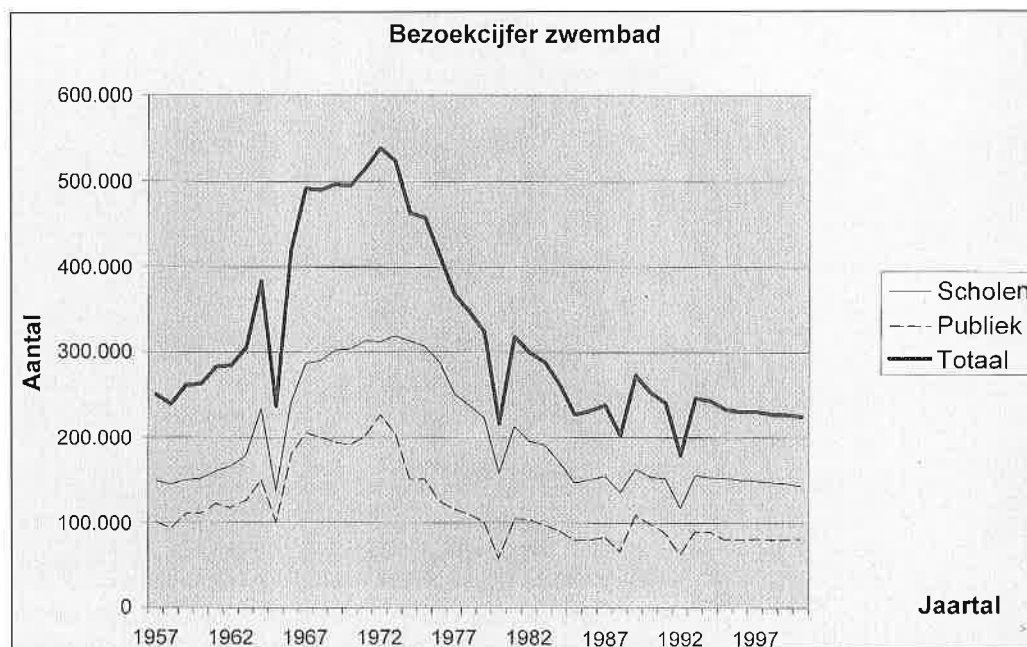
In 1990 daalde het bezoekerscijfer tot 5000 per jaar om in het jaar 2001 op slechts 2000 een- heden uit te komen.

De zwembaden hebben steeds ter beschikking gestaan van de scholen, de verenigingen en het vrije publiek.

Gericht onderzoek naar de zwemnoden in de scholen van Sint-Niklaas en omgeving liet toe bij de start een uurrooster samen te stel- len, dat het optimaal gebruik van het zwem- bad mogelijk maakt.

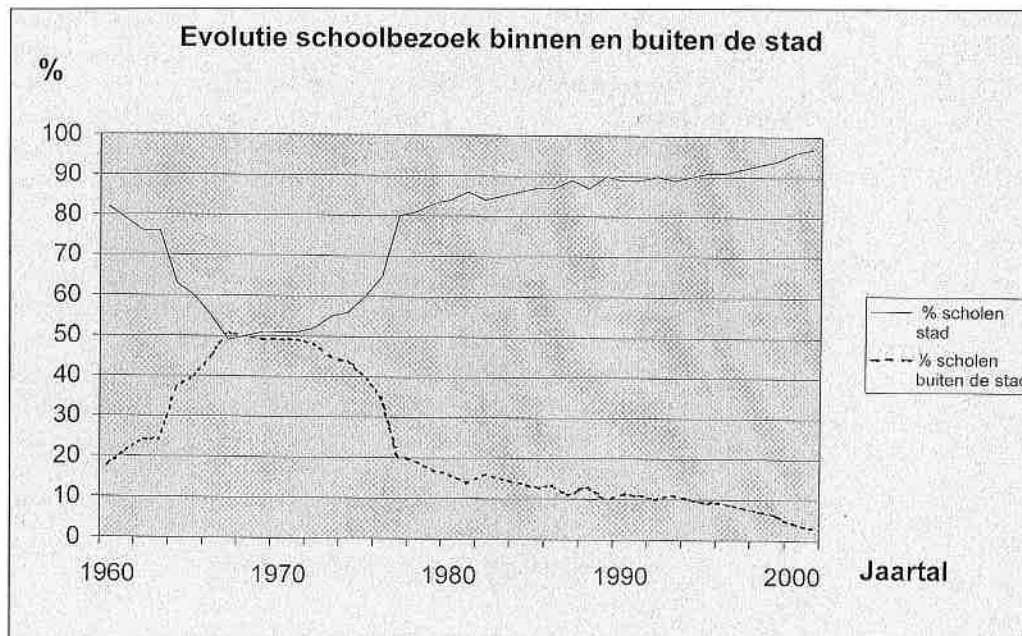
Zoals uit de grafiek (1) blijkt werd een maxi- male capaciteit van meer dan 300.000 schoolzwembeurten en meer dan 200.000 publieke zwembeurten vastgesteld in 1973, wat in dat jaar leidde tot het zeer hoge bezoekerscijfer van 540.000 eenheden.

In die periode bezochten scholen uit alle gemeenten van het Waasland het zwembad, maar ook scholen uit Bornem, Puurs, Dendermonde, Willebroek, Boom en

Evolutie van het bezoekerscijfer: scholen, publiek en het totaal bezoekerscijfer vanaf 1957 tot en met 2001

Evolutie van het aantal schoolzwemmers van de stad Sint-Niklaas in verhouding tot de schoolzwemmers buiten de stad

Antwerpen Linker-oever. Ook de militairen van de kazernes te Sint-Niklaas, Burcht en Westakkers namen aan de zwemoefeningen deel.

Door de opening van nieuwe zwembaden sedert einde van de jaren zestig verminderde de actieradius van het stedelijk zwembad. Dit resulteerde in een geleidelijke daling, niet alléén van het aantal schoolkinderen, maar eveneens van het publiek.

Volgende zwembaden werden in die periode geopend:

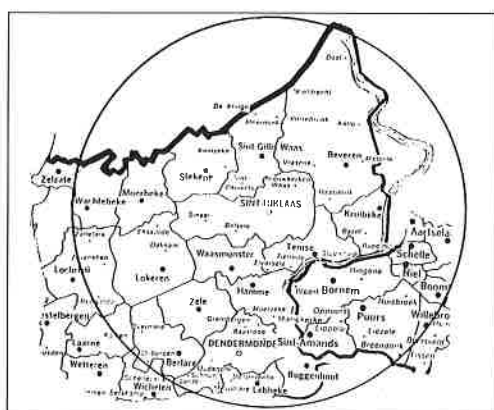
- Wetteren, gebouwd '68, renovatie '98
- Temse, gebouwd '69, renovatie '94
- Lokeren, gebouwd '68, renovatie '94
- Wachtebeke, gebouwd '71, renovatie '75
- Zelzate, gebouwd '71, renovatie '99
- Dendermonde, gebouwd '72, renovatie '92
- Beveren, gebouwd '76, renovatie '94
- Bornem, gebouwd '78, renovatie '98.

In het jaar 2000 lag het aantal schoolzwemmers rond de 140.000 en het aantal bezoekers uit het publiek daalde tot ongeveer

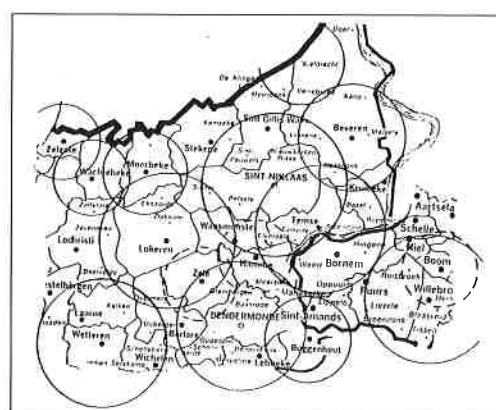
80.000. Deze cijfers schijnen zich in de loop van de laatste jaren, voornamelijk sedert 1994, te stabiliseren zoals in de grafiek te merken is.

In grafiek 2, wordt de evolutie van het aantal schoolzwemmers van de stad Sint-Niklaas in verhouding tot deze van de scholen buiten de stad toegelicht. Hieruit blijkt dat het aantal van de stad Sint-Niklaas van 1967 tot 1973 ongeveer gelijklopend was met het aantal van buiten de stad. Geleidelijk verminderde dit laatste aantal in de loop der jaren wegens de opening van de zwembaden in de buurgemeenten (zie grafiek III en IV). Thans ligt de verhouding op 96 % schoolzwemmertjes van de stad Sint-Niklaas tegenover nog slecht 4% van buiten de stad.

De opmerkelijke dieptepunten in de grafiek wat betreft het totaal aantal bezoekers is te wijten aan sluitingen van het zwembad wegens herstellings- of vernieuwingswerkzaamheden.

Invloedsfeer van het stedelijk zwembad van 1956 tot 1969

Door de ingebruikname van nieuwe zwembaden werd de invloedsfeer kleiner

Toch werden er fouten gemaakt

Conceptiefouten die achteraf werden vastgesteld:

de bevoering was glad en gaf aanleiding tot valpartijen. De bevoering van de cabines en rond de perrons werd daarom vernieuwd in 1964;

de dakbedekking werd met koperen platen uitgevoerd, dit procédé viel negatief uit en werd reeds in 1960 vernieuwd door een bekleding met asfalt;

- de geluidshinder in de zwemhal werd door middel van speciale plafondpanelen in 1980 weggewerkt; de ommanteling bleek echter niet bestand tegen roestvorming. Alle panelen werden na enige jaren terug weggenomen;

- de stalen leidingen van de "stralingsverwar-

ming" werden wegens roestvorming en lekken vervangen door radiatoren;

- ten slotte werden in 1988 aanpassingen gedaan aan de overloopgoten. Deze aanpassing gaf dan weer aanleiding tot lekken in de betonnen mantel van de zwembassins...

Fout bij de uitvoering

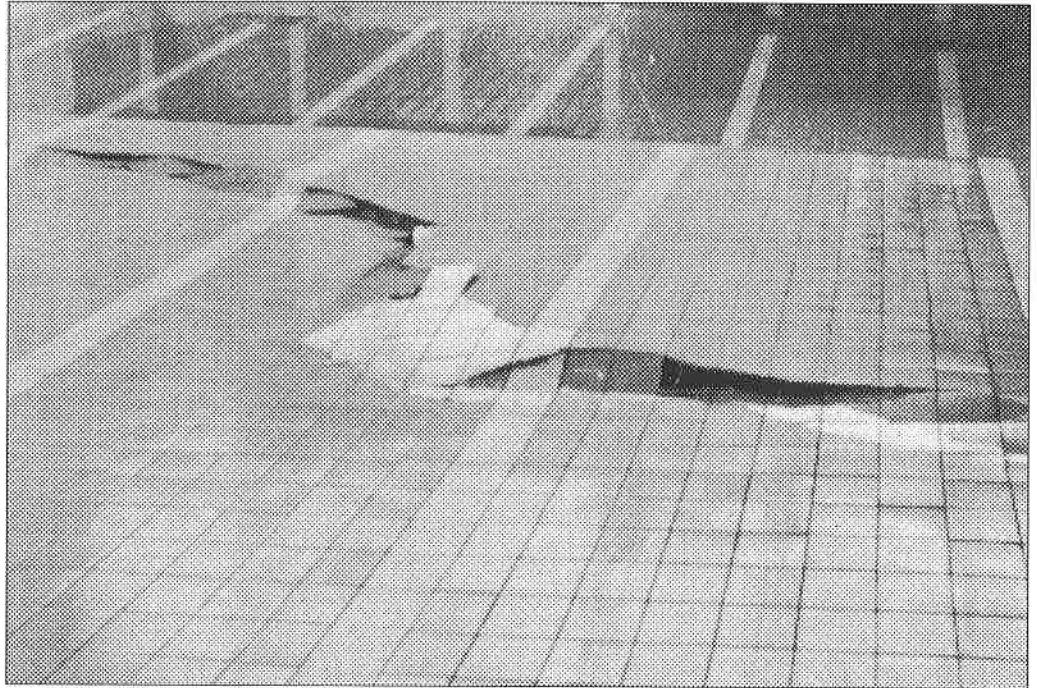
Op 24 april 1965 scheurde de bodem van het grote zwembad tijdens een zwemmeeting. In een mum van tijd stroomde het water in de onderliggende kelder. Alle zwemmers konden tijdig worden geëvacueerd. De oorzaak van deze ramp was een constructiefout in een van de 16 pijlers - gelukkig - onder het ondiepe gedeelte van het bad.

In 1988 werd een akoestisch plafond geplaatst dat wegens roestvorming enkele jaren nadien terug werd verwijderd. Let tevens op het opstaand zijmuurtje

In 1992 werden de opstaande zijmuurtjes vervangen door gelijkvloerse overloopgoten

Op 24 april 1965 scheurde de bodem wegens een fout in de betonsamenstelling van één van de pijlers.

Het zwembad en de sport

Tot de hoge bloei van het zwembad heeft de Wase Zwemkring een grote bijdrage geleverd (zie ook artikelenreeks André Van Landeghem over de geschiedenis van de zwemclubs). De Wase Zwemkring is op nationaal vlak zeer actief en steeds is er grote publieke belangstelling bij de organisatie van zwemfeesten. Toppers zijn daarbij:

- de "interscolaire zwemwedstrijden" in samenwerking met het stadsbestuur, waarbij de zwemkring kan recruteren uit vele beloftevolle jonge zwemmertjes,
- nationale en internationale zwemwedstrijden, zwemwedstrijden in functie van de recordpogingen "laatste kans" en "allerlaatste kans",
- waterpolowedstrijden tot in de hoogste nationale afdeling,
- kampioenschappen in het schoonspringen (tot bij de renovatie in 1988) en het reddend zwemmen.

In de loop der jaren werden tienduizenden zwembrevetten in verschillende categorieën door de zwembaddirectie uitgereikt.

Ook in de turn- en yogazaal vonden verschillende sportverenigingen hun vaste stek.

De toekomst van het stedelijk zwembad

Ofschoon geconcipeerd eind van de jaren '40 en voltooid in 1956, beantwoordt dit zwembad nog steeds aan de verwachtingen van de hedendaagse sportzwemmer. In tegenstelling tot de zwembaden gebouwd in de jaren '60 en '70 mogen de onderhoudskosten als normaal worden beschouwd.

De basis van het zwembad is een degelijke betonnen structuur en de afwerking werd zo voorzien dat weinig onderhoudskosten noodzakelijk zijn. Dit komt ondermeer tot uiting bij de constructie van de kleedcabines in grestegels en geanodiseerde aluminiumdeuren. Na 45 jaar gebruik geven deze nog steeds een nieuwe indruk.

De scholen, de clubs, de sport- en baantjeszwemmers kunnen gebruik maken van het brede klassieke 25 m bad en van het ruime instructiebad.

De toekomst van het zwembad ligt wellicht in een klantvriendelijke uitbouw, met recreatieve mogelijkheden zonder daarbij de weg op te gaan van een subtropisch zwemparadijs of het beknotten van het sportzwemmen.

Wellicht wordt dit een geschenk naar aanleiding van het "Gouden Jubileum" in het jaar 2006 ?

LIGGENDE WIPMAATSCHAPPIJ “WARE VRIENDEN” VERHUISDE IN SINAAI VAN ZWAANAARDE NAAR DUIZEND APPELS

Etienne DE MEESTER

Stichting

De liggende wipmaatschappij “Ware Vrienden” is gesticht in 1931 door enkele vrienden die zich afscheurden van de “Vlaamse Wacht”, een andere maatschappij op de wijk Zwaanaarde.

Deze laatste was gehuisvest bij Piet Suy in de Keizersstraat en verdween ten tijde van WO II.

Over deze vereniging is niets meer terug te vinden.

Onder de leiding van Jan Beirnaert, vergezeld van zijn zonen Gerard, Leon en Isidoor en bijgestaan door Leon Conserrière, Cyriel Van Marcke, Achiel Vael en de gebroeders Van Den Bossche startte de nieuwe vereniging onder de naam “Ware Vrienden”

Van Zwaanaarde naar Duizend Appels

Als lokaal kozen zij café “Keizershof” bij Alfons Meyskens aan de Zwaanaardestraat. In

1954 namen Jozef en Suzanne Vercauteren-Seghers als nieuwe lokaalhouders hun intrek in het “Keizershof” met als nieuwe naam “Schutterslokaal Ware Vrienden”. Zij hielden het daar vol tot 1968.

Daarna volgden enkele lokaalhouders elkaar snel op. Eerst Baeke, dan R. Ringoot en echtgenote Gaby, tenslotte Jozef en Jeannine Van Boxcelaer-Mels. Toen deze laatsten er in 1980 mee stopten besloot de eigenaar Arnold Claus de herberg tot een burgerwoning om te bouwen. De schuttersvereniging “Ware Vrienden” stond op straat.

Onder impuls van Leon Conserrière en Lucien Jacob verhuisde de club noodgedwongen naar café “De Zwaluw” op de wijk Duizend Appels. René De Bock was daar, aan het station van Sinaai, lokaalhouder van de duivenmaatschappij “De Zwaluw”. Momenteel is Martine De Jonghe de uitbaatster en tapt de pintjes voor de schutters.

Huldiging van Petrus Speelman als keizer in 1969. Volgende leden poseren voor het lokaal in de Zwaanaardestraat:

-zittend v.l.n.r. Jozef Creve, Marleen Vercauteren, Esther Vercauteren, Petrus Speelman en echtgenote Madeleine, Eugène Laureys, Suzanne Seghers, Gerard Beirnaert, Jan De Langhe en echtgenote;
-staande v.l.n.r. Jozef Vercauteren, René De Plukker, Oswald Durinck, Alfons Van de Velde, Cyriel Vercauteren, Alois Beirnaert, Marcel Beirnaert, Eddy Van Damme, Leon Conserrière, Julien Van de Putte, Adolf Moens, Lucien Beirnaert, René Speelman, Roger Beirnaert, Bertrand Vercauteren, Jozef De Cock, Omer Beirnaert, Alois De Plukker, Lucien Jacob, Herman De Wilde, Achiel Van Damme, Jan De Wilde en Willy Hoste

Bestuurders

Het huidige bestuur, bestaande uit voorzitter Freddy Naudts, ondervoorzitter François Veldeman, technisch directeur Danny Poppe en secretaris-penningmeester Lucien Jacob, is vast besloten alles in het werk te stellen om hun maatschappij in leven te houden. Dit, niettegenstaande het feit dat de schutterssport langzaam achteruit gaat. In 2002 telt "Ware Vrienden" nog 25 actieve leden en is daarmee één van de grootste liggende wipmaatschappijen van de sector Sint-Niklaas.

Vroegere voorzitters waren achtereenvolgend: Jan Beirnaert, Gerard Beirnaert, Jozef Creve, René De Plukker en Leon Conserrière.

Het schrijfwerk werd vroeger verricht door Leon Conserrière (2 termijnen), tussentijds door Marcel Beirnaert en vanaf 1986 door Lucien Jacob.

Koningen en keizers

In de fotokaders opgehangen in het schutterslokaal prijken een lange rij koningen en keizers.

Beginnend vanaf 1950 waren dat Omer Van Den Bossche, Gerard Beirnaert, Alfons Meyskens, Marc Vaerewijck, Leon Beirnaert, Jozef Smet, Oswald Durinck, Piet Polfliet, André Heyens, Leon Conserrière (2x), René De Plukker, Aloïs De Plukker, Petrus Speelman (3x), Eugène Laureys, Roger Beirnaert, Michel Derkinderen, Robert Meyskens, Jozef De Cock (2x), Alfons Van Assche, Albert De Block, Jozef Van Boxcelaer, André Verbruggen (3x), Gustaaf Durinck, Aimé De Wilde, Jozef Van Boxcelaer, Lucien Ferket (2x), Luc Jacob, Paul Van Driessche, Leon Smet, René De Plukker, Luc Jacob, Ary Michiels, François Veldeman, Karel Duerinck, Freddy Naudts, Aimé De Wilde, Gerard Raes (3x), Danny Poppe, Freddy Naudts en Louis Laureys in 2002.

Deze lijst vermeldt dus 3 keizers: Petrus Speelman als koning in 1967-68-69, André Verbruggen in 1979-80-81 en Gerard Raes in 1997-98-99.

Ook de dames schieten jaarlijks voor de titel van koningin zoals te zien is op onderstaande foto.

Bron: Lucien Jacob

Leden van "Ware Vrienden" voor het lokaal op Duizend Appels na de koningsschiets van 2001:
-zittend v.l.n.r. Norbert Vercauteren, Marie-Jeanne Vlyminck, Ilse Raes, Gerard Raes, Mon Fiers en René De Bock,
-staande v.l.n.r. Marcel Roels, Glenn Onghena, Lucien Ferket, Ingrid Braeckman, Louis Laureys, Danny Poppe, Aimé De Wilde, Jenny Vercauteren, François Veldeman, Suzanne De Schepper, Gerard Raes, Freddy Naudts (koning), Diane Huys, Vedast Boeykens, Diane Smet (koningin), Henri Michiels en Lucien Jacob

ROLSCHAATSEN 'DE STER' OP NAAR ZILVEREN JUBILEUM

André VAN LANDEGHEM

Het was inderdaad op 1 januari 1978 dat de families Coene en Wauters, buren aan de Kon. Elisabethlaan, officieel van start gingen met een rolschaatsclub. Aangezien zij hun oefenterrein vonden in de Bloso-schuur aan het recreatiedomein De Ster lag de naam "R.C. De Ster" voor de hand en werd aldus geregistreerd door de Vlaamse Rolschaatsbond.

Onder impuls van beide families zou de club na enkele jaren uitgroeien tot één van de grootste kunstrolschaatsclubs in België. Dat bleek niet alleen kwantitatief (groeide zowat tot 85 actieve leden), maar vooral ook kwalitatief wanneer we het nationaal en zelfs internationaal palmares van de club bekijken.

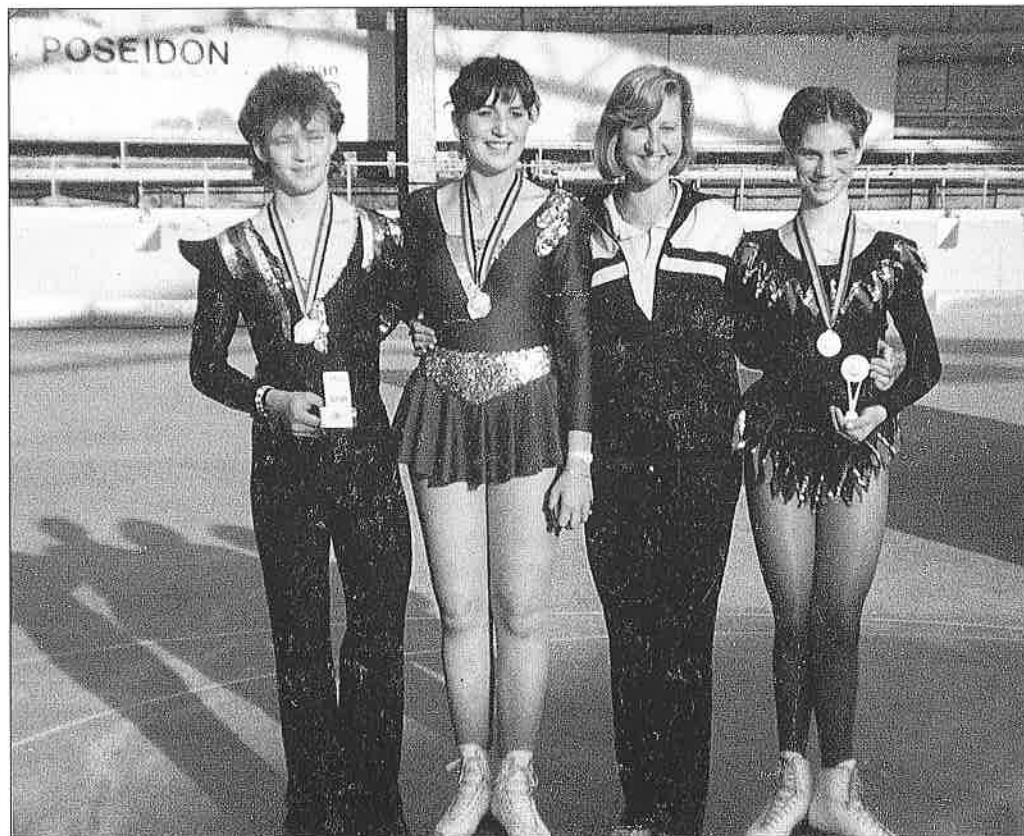
Moeizaam voorzitterschap

Liep de sportieve werking als gesmeerd, minder stabiel bleek aanvankelijk het voorzitterschap. De heer Serge Maes werd stichtend voorzitter, maar droeg vooral de financiële zorgen zodat hij het beleid grotendeels overliet aan zijn mede-voorzitter Eric Wauters. Zijn buur Edgard Coene werd de eerste trainer en zetelde tevens als raadslid in het bestuur. De beide echtgenotes steunden

blijkbaar ten volle het werk van deze beide pioniers: Mw. Jacqueline Wauters –Brokken fungeerde als schatbewaarder, terwijl mw. Etienne Coene-De Bock het secretariaatswerk op zich nam. De heer Guido Verschelden vervulde de ploeg als raadslid.

Bedrijfslasten bij de heer Maes deden al vlug het voorzitterschap overgaan naar Edgard Coene. Maar toen deze met zijn dochters transfereerde naar een Brusselse club, moest in 1989 de voorzittershamer worden gehanteerd door Willy Galle. Maar ook deze voorzittersperiode was van heel korte duur waardoor Eric Wauters vanaf 1990 de leiding op zich nam. Hij bleef dat zowat elf jaar om in 2001 de fakkel door te geven aan de heer Aimé Jeanquart die zichzelf 'ad interim' bestempelt aangezien hij te ver van de thuisbasis woont (Tienen).

Hij behoudt in zijn bestuur wel gevestigde waarden als Mej. Katrien Hebb uit Deurne als mede-voorzitter en PR, mw. Rita Heyman uit Belsele als schatbewaarder en mw. Marie-Thérèse Timmermans uit Sint-Niklaas als secretaris-verslaggever.

1ste van links Filip Wauters, viermaal Belgisch kampioen
4de van links An Coene, Belgisch kampioene en Europese selectie

Kity Reyns, Belgisch Kampioen o.l.v. trainer Filip Wauters

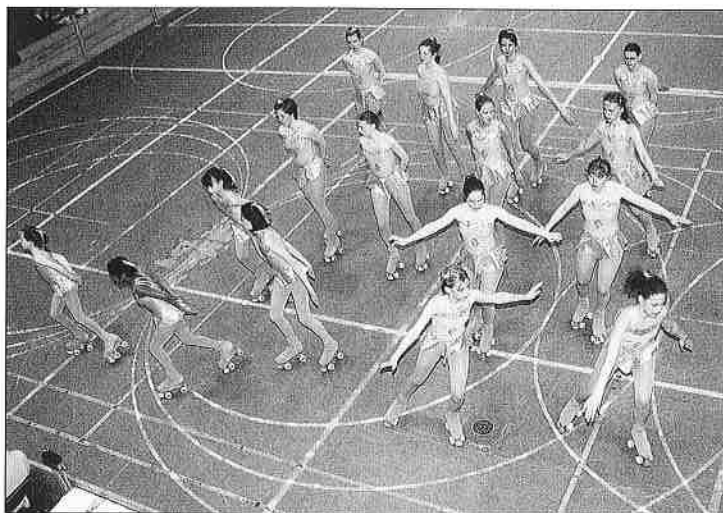
Uit eigen rangen

Het pleit voor de goede clubgeest te kunnen vaststellen dat de huidige trainersequipe uit de eigen schaatsersrang is gegroeid.

Aanvankelijk nam Edgard Coene de trainersfunctie in handen, en met succes.

Reeds in 1984 kwam Paul Van den Bussche de club versterken door aan te treden als trainer van de beginners.

In 1990 had kampioen Filip Wauters het brevet op zak en nam een deel van de trainingen voor zijn rekening om in 1997 als hoofdtrainer aan te treden. Ook Katrien Hebb, Kirsten De Rop en Veerle Andries schaatsten zich door de trainerscursussen en vormen thans het trainerscorps. Occasioneel nog bijgestaan door Filip Wauters, bij wie de tijd ontbreekt voor het hoofdwerk en ook nog

Gala op rolschaatsen

door Pascal De Rop, die het tot voorzitter van de Vlaamse Rollerbond heeft geschopt.

Kunstrolschaatsen

Deze sportdiscipline eist van de schaatser een heel gamma aan kwaliteiten: sierlijkheid op basis van lenigheid, snelheid, durf bij spectaculaire sprongen, adembenemende pirouettes en gewaagde passencombinaties met haarfijne coördinaties.

Bij de wedstrijden onderscheidt men de opgelegde figuren naast het vrije schaatsen. Daarbij gaat het zowel om solo- als om paarrijden, terwijl het publiek sterk in vervoering kan worden gebracht bij een perfect uitgevoerd synchroon groepsrijden. R.C. kon soms tot 50 schaatser in groepsformatie op de piste brengen.

Deze veelheid aan fysieke en mentale eisen is wellicht de oorzaak dat de jeugdige schaatser – vooral de meisjes – vrij vlug afhaken...gelukkig wanneer ze zich dan willen vervolmaken als monitor en trainer om zo hun club, waarin ze groot werden, te helpen groeien.

Momenteel loopt het niet zo schitterend bij R.C. De Ster waar het aantal leden gedaald is tot ruim dertig actieve leden.

Toch doet de club alle mogelijke inspanningen om jongeren de kans te bieden zich in te werken, zich te vervolmaken om sportvreugde en succes te bekomen tijdens de oefenstunden op woensdag (15-17u.), zaterdag (10-12u.) en zondag (9.30 – 12.30u.). Donderdagavond krijgen de "skeelers" hun zin in succesvolle cursussen.

Naar het publiek toe zijn er in het voorjaar de "Sterwedstrijd" (zelfs internationaal gegroeid), het tweejaarlijkse "Kunstfeest" dat volgend jaar het orgelpunt van het zilveren jubileum moet worden, de "Nationale Test", de tweedaagse clubstage en de clubtesten.

Naast deze nationale manifestaties kent R.C. De Ster ook haar Verzusteringsweekend en de deelname aan het gala in het Franse Argentan.

Kampioenen

Filip Wauters spant hierin de kroon als kampioen bij de cadetten (1982), de scholieren (1983 en 1984), en de junioren (1985), als vice-kampioen bij de senioren (1986 en 1987); daarbij was hij samen met Anja Cleys kampioen paarrijden in 1982. Ann Coene was kampioene bij de miniemen (1983), bij de cadetten (1984), bij de scholieren (1986 en 1987) en bij de junioren (1988). Ereplaatsen kwamen op het palmares van Laura Broeckx en Kitty Reyms die ook een titel veroverde. Ze verdienden dan ook elk hun Europese selecties.

BLOEIPERIODE VAN HET CORPORATIEF VOETBAL IN SINT-NIKLAAS

Etienne DE MEESTER

Tijdens de Tweede Wereldoorlog (1942) ontstond te Sint-Niklaas het Handelssportverbond. Verschillende bedrijven uit onze stad brachten een voetbalploeg op de been die onder elkaar een afzonderlijke competitie afwerkten. Deze stond onder de bescherming van de Belgische Voetbalbond maar werd pas na afloop van de officiële competitie van de clubs afgewerkt. In tegenstelling tot andere kampioenschappen ontmoetten de ploegen elkaar in de vroege avond gedurende tweemaal 35 minuten. De wedstrijden vonden plaats op de terreinen van F.C. Gerda, Scheerders-Van Kerckhove aan de Dalstraat en Nobels-Pelman aan de Wegvoeringsstraat. Eén van de grote bezielers van dit corporatief voetbal was ongetwijfeld Gust Cleyman, bestuurslid van F.C. Gerda en bediende bij Peeters-Van Haute-Duyver. Het was trouwens F.C. Peeters dat in de aanvangsperiode meermaals het kampioenschap won.

Aangezien heel wat vedetten van Sint-Niklase clubs, alsook spelers van Vigor Hamme en S.K. Beveren (allemaal werkzaam in Sint-Niklaas) hieraan deelnamen, lokten de belangrijkste wedstrijden zelfs enkele honderden toeschouwers. Tot de toonaangevende "fabrieksploegen" in dit merkwaardig stukje voetbalgeschiedenis behoorden de hierna volgende clubs:

- S.V.K.Sportclub met Gilbert Struyf en Willy Meersman van Sportkring, Seppe Goossens

en Bert Smet van Excelsior, André Van den Broeck van Vigor Hamme en Omer Joris van S.K.Beveren,

- F.C. De Post met Gust Van Steenlant en Jef Baetens van Sportkring, Antoine Rogiers en Marcel Heyninck van Excelsior,

- Politie Sport met Gust Van Camp en Frans Van Steenlant van Sportkring, Arthur Noppe, Bert Van der Meulen en Jef De Niel van Excelsior.

Andere ploegen teerden vooral op één of twee individualiteiten:

- F.C. Peeters: doelman Petrus Van Driessche van Sportkring,

- F.C. Diamant: Staf Cop en Cyriel Frissyn van Sportkring en later van F.C. Gerda,

- Nobels-Pelman: Leon Verniers van Sportkring en later van F.C. Gerda,

- F.C. Meert: Edgard Van Cleemput van Excelsior,

- S.C. Janssens: Jef Van Steenlant van Sportkring,

- Niko Sport: Albert Van Steenlant, eveneens van Sportkring,

- Vegeco: de gebroeders José en Piet Verbreyt van Sportkring.

Ook de ploegen van Alfred Stevens Plastics, F.C. I.M.C. (Karlec), de Beenhouwersbond (De Breydelzonen) en de Bakkersbond namen deel aan deze stedelijke competitie die in de jaren 60 uitstierf.

Bron: Alex Van Raemdonck

De ploeg van Nobels Sport na hun zege in het kampioenschap van het Handelssportverbond
foto: André Vandenbossche

MOTORCROSSERS WILLY EN WILBERT BAEKE UIT BELSELE SCHREVEN GESCHIEDENIS

Alfons SMET

Beide broers begonnen hun superieure loopbaan respectievelijk in 1957 en 1958 met daverende successen bij de B.L.B. (Belgische Liefhebbersbond). Zij zouden ophef maken, zowel in nationale als in internationale motorcrossen.

WILBERT

De meest spectaculaire crosser van de twee, Wilbert, werd door zijn succesvolle uitslagen het "enfant terrible" gedoopt toen hij op amper 16-jarige leeftijd in de crossarena werd gegooid. Dat gebeurde voor eigen publiek in Belsele wanneer hij aldaar op 16.03.1958 van start ging op de plaats waar thans het prachtig sportcomplex "De Klavers" is opgetrokken.

Het terrein waarover Wilbert zonder moeite heen snorde was van de moeilijkste hindernissen voorzien.

De massa toeschouwers die het debuut van Wilbert hebben meegemaakt droomden niet als ze hem zijn eerste reeks zagen rijden: "In

de eerste gelederen en met een spectaculairvolle charme reed hij onder oorverdovende toejuichingen als eerste door de finish."

Vanaf dit ogenblik was iedereen overtuigd dat deze jonge belhamel van kop tot teen met crossersbloed was doordrongen.

Hij bezat grote klasse aan lenigheid, soepelheid, durf en mechanisch kennis, eigenschappen van een temperamentvolle piloot.

Alhoewel nadien ereplaatsen werden opgestapeld bleven eerste plaatsen uit, te wijten aan het feit dat hij diende te rijden met de reservemoto van zijn broer Willy.

Op het einde van het seizoen geraakte broer Willy buiten strijd door een kwetsuur. Door dit ongelukkig toeval had de jonge Wilbert de gelegenheid met diens nieuwe machine in competitie te komen. Hij bracht de twijfelers in een euforie door zijn fenomenale uitslagen.

Het werd de ene overwinning na de andere en zijn supporters werden werkelijk opgezweept door zijn sportvertoon. Niemand kreeg nog de gelegenheid zijn wiel te houden; Wilbert werd meteen omgedoopt tot "de leeuw van Vlaanderen".

24.08.1958: Waarschoot reeks 1ste, finale 2de
21.09.1958: Eernegem reeks 1ste, finale 1ste
23.09.1958: Vlierzele reeks 1ste, finale 1ste

Deze eerste triomfen werden behaald op 16-jarige leeftijd. In 1960 kon hij niet meer worden gestuit en met tien overwinningen reed Wilbert zich dat jaar kampioen van België in de juniorescategorie.

Inmiddels hadden deze resultaten een massa supporters tot ver buiten het Waasland verenigd. Wegens de fenomenale populariteit maakten omzeggens allen elke verplaatsing mee.

De pas opgerichte supportersclub Baekensvrienden stond onder leiding van voorzitter Roger De Mulder en secretaris M. Vereecken. In samenwerking met het gemeentelijk sportcomité Belsele Sportief - met voorzitter Gaston De Vijlder en secretaris Alfons Smet - organiseerde men een grootse huldiging met een schitterend programma waarin heel Belsele werd betrokken.

De mooiste prestatie uit de crossloopbaan van Wilbert Baeke. Hier tijdens de internationale cross te Lummen waar hij kampioen van België werd bij de seniores op 16.07.1961

Die heuglijke dag, 4 december 1960, werd ingezet met een plechtige mis in de St. Andreas- en Gislenskerk, gevolgd door een bloemenhulde aan het monument van de gesneuvelde, een academische zitting op het gemeentehuis, een muzikale optocht met de Kon. Fanfare Sint-Cecilia en een algemene volkshulde in de feestzaal Schutterspaleis.

Ondertussen waren de gebrüeders Baeke in 1960 overgestapt naar de Nationale Belgische Motorbond. Zij sloten aan bij A.C.M. Mortsel, bij stalbaas M. Van den Branden, waar zij supersterke tegenstanders ontmoetten zoals Jef Theeuwissen, Frans Slechten, Walter Baeten en andere grootheden in de motorcrosswereld.

Ondanks de grote overstap naar de seniores-categorie kon niemand Wilbert ook maar benaderen; de superklasse en het flegma waarmee hij de crossmachine beheerste waren ongenaakbaar. Zo behaalde hij volgend palmares in 1961: 5 overwinningen, elfmaal tweede, driemaal derde, tweemaal vierde en dit op een totaal van 24 wedstrijden.

Op 6 juli 1961 behaalde hij te Lummen zijn tweede grote titel als kampioen van België bij de seniores.

Acht autobussen met supporters beleefden het mooiste moment uit de crossgeschiedenis van Wilbert toen hij zijn naaste tegenstander Jef Theeuwissen klopte.

Het Belseels gejubel en de aanmoedigingen daverden op het plein van Lummen omdat Wilbert als leeuw van Vlaanderen mocht klauwen. De laatste ogenblikken waren subliem, onvergetelijk toen hij als nieuwe kampioen in een zegeroes over de aankomstlijn bolde.

Helaas was de crosscarrière van Wilbert Baeke van korte duur door de tegenslagen die hem achtervolgden. De overstap naar de internationalen in 1962 was nochtans hoopvol en de aanpassing in de hoogste reeks veelbelovend: eenmaal eerste, vijfmaal tweede en vijfmaal derde.

Toen in 1964 de tegenslagen niet ophielden door machinepech en valpartijen zette een zwaar ongeluk tijdens de cross van de gelaagputten van Stekene hem buiten strijd. Op de grond liggend werd hij nog door concurrenten geraakt; gebroken ribben en zware kneuzingen hielden hem maanden lang buiten strijd. Bij een tweede ongeluk werd hij werkelijk onderuit gereden door een tegenstrever: gescheurde kruisbanden aan de knie en alweer maanden buiten de competitie waren het trieste resultaat. De schrik en zijn verdere toekomst met de zuivel- en kolenhandel van vader, brachten hem tot het besluit een punt te zetten achter zijn crossloopbaan.

De teleurstelling bij de fans was zeer groot. Niemand kon zich ook maar realiseren waarom hun succesrijke crossvedette deze sport vaarwel zegde. De schrik om blijvende letsels en de groeiende rivaliteit onder de crossers maakten zijn beslissing onherroepelijk.

Willy Baeke in volle actie tijdens de grote prijs voor internationalen te Mol op 15.08.1961 waar hij 5de eindigde in deze categorie bij de B.M.B.

WILLY

Zijn broer Willy bleef trouw aan de crossmachine en beoefende de actieve sport van 1957 tot 1985 over een periode van maar liefst 28 jaar.

De grote liefde voor de motorcrosssport had te maken met zijn beroep van auto- en motormechanicus en uitbater van een florissante garage aan de Kleemstraat te Belsele.

Willy was een rustiger type die ook een glorievolle en succesrijke crossloopbaan heeft gerealiseerd. Hij toonde een klare kijk en een grote behendigheid tijdens de wedstrijden. Daarvan leverde hij telkenmale het bewijs door het beheersen van zijn machine bij het nemen van zware hindernissen, bochtenwerk en hoge snelheden.

Willy Baeke startte eveneens bij de B.L.B.-juniores en wel met een glansrijke overwinning op 30.05.1957 te Lanaken. Hij overklasse zijn tegenstanders datzelfde jaar met vier overwinningen, driemaal tweede en driemaal derde.

Bij zijn overstap naar de seniores en vedetten behoorde hij alweer bij de topatleten en behaalde slag op slag vier overwinningen.

Op 13.07.1958 liet Willy zich inlijven bij de B.M.B.-juniores of "de grote bond" zoals men die toen noemde.

In deze categorie startte Willy voor het eerst

als senior bij de B.M.B. in de "Grote Prijs van Sint-Truiden", waar hij meteen de 4de plaats wegkaapte.

De volgende cross werd op 28.02.1960 te Sint-Niklaas een superieure overwinning. Als senior behaalde hij zes palmen, was vijfmaal tweede en zevenmaal derde.

Reeds op 26.03.1961 stapte hij over naar de internationalen waarbij hij driemaal zegevierde ondermeer in de Grote Prijs op de Citadel van Namen. Bovendien eindigde hij dertig maal binnen de eerste vijf.

Op 05.10.1975 (tot 25.05.1985) stapte Willy over naar de B.V.M. (Bond van de Veteranen) waar hij met zijn klasse iedereen overtrof en van overwinning naar overwinning reed. Zijn lokaal werd te klein om de 35 zegpalmen op te hangen. Hij werd daarnaast nog tienmaal tweede.

Top in deze categorie waren de drie titels als kampioen van België.

Willy zette op 47-jarige leeftijd te Lommel een punt achter zijn crosscarrière.

De bijdrage die het broederpaar Willy en Wilbert als topvedetten hebben geleverd om de gemeente Belsele einde en verre bekend te maken door hun talrijke overwinningen op nationaal en internationaal vlak verdient alle waardering.

Belsele is hun dan ook zeer dankbaar.

STERKE PRESTATIES VAN DE GEBROEDERS BAEKE

Wilbert Baekes crossloopbaan liep van 16.03.1958 tot 18.05.1964; hij nam deel aan 116 wedstrijden.

Titels en successen:

1959: kampioen van België B.L.B. juniors
1961: kampioen van België B.M.B. seniores

In totaal 24 overwinningen, 21 x tweede, 10 x derde, 8 x vierde en 3 x vijfde

Willy Baekes crossloopbaan liep van 30.05.1957 tot 27.05.1985; hij nam deel aan 302 wedstrijden.

Titels en successen in de kampioenschappen van België:

1957: 2de bij de juniors
1960: 3de bij de seniores
1961: 7de bij de internationalen, daarna nog 8ste (1962), 12de (1963), 11de (1964), 14de (1965) en 13de (1966).
Kampioen van België veteranen in 1977, 1978, 1979 en 1981.

In totaal 62 overwinningen, 26 x tweede, 18 x derde, 19 x vierde en 9 x vijfde

25 JAAR STEDELIJKE SPORTRAAD IN SINT-NIKLAAS

Etienne DE MEESTER

Voor de samenvoeging van gemeenten bestond er geen sportraad in Sint-Niklaas. Wel was er het "Stedelijk Adviescomité voor de Sport" (SAKS). De andere deelgemeenten beschikten wel over een sportraad die was opgericht naar aanleiding van "Sportbiënnale 70". Na de fusie werd het "Saks" ontbonden en vervangen door de huidige stedelijke sportraad. In de deelgemeenten werkten de raden verder onder de naam "sportwerkgroep".

Ondertussen is de stedelijke sportraad begonnen aan de vijfde bestuursperiode van zes jaar en bestaat dus ruim vijfentwintig jaar.

1977-1982

Kort na de fusie, op 22 februari 1977, verkozen de afgevaardigden van de sportclubs de vertegenwoordigers voor hun discipline om te zetelen in het Uitvoerend Comité (U.C.) van de stedelijke sportraad. Zij vergaderden onmiddellijk onder het voorzitterschap van kersvers schep van sport, Freddy Willockx, terwijl Luc Van Royen de eerste secretaris werd.

Op 25.02.77 nam de gemeenteraad kennis van de statuten van de nieuwe sportraad en erkende deze als officieel adviesorgaan. Om de deelgemeenten voldoende bij het beleid te betrekken coöpteerde het U.C. vijf leden tijdens de vergadering van 10 mei 1977. Gerard Bontinck werd verkozen tot ondervoorzitter. In augustus 1977 startte de 1ste Sportveer-

tiendaagse. Een werkgroep boog zich onder tussen over vorm en inhoud van een 5-jarenplan voor de sport.

Tijdens de Algemene Vergadering van 8 november 1977 keurden de leden een aanpassing van de statuten goed. Hierdoor konden nieuwe leden voor het U.C. aangeduid worden na de splitsing van de disciplines voetbal, volleybal en wielrennen. In diezelfde bijeenkomst gebeurde de installatie van Gerard Bontinck als voorzitter en werd Gaston Grossen met handgeklap tot ondervoorzitter verkozen.

Een belangrijke mijlpaal voor de promotie van de jeugdsport in onze stad was de goedkeuring op 09.05.78 van het fameuze 10-puntenprogramma, een speciale jeugdsubsidie voor clubs die zich intensief bezig hielden met een degelijke opvang en begeleiding van de jeugd. Aanleiding hiertoe was de overname van de infrastructuur van Sportkring Sint-Niklaas door het stadsbestuur.

Aan de 1ste paassportkampen in het "Jaar van het kind" (1979) namen 750 kinderen deel.

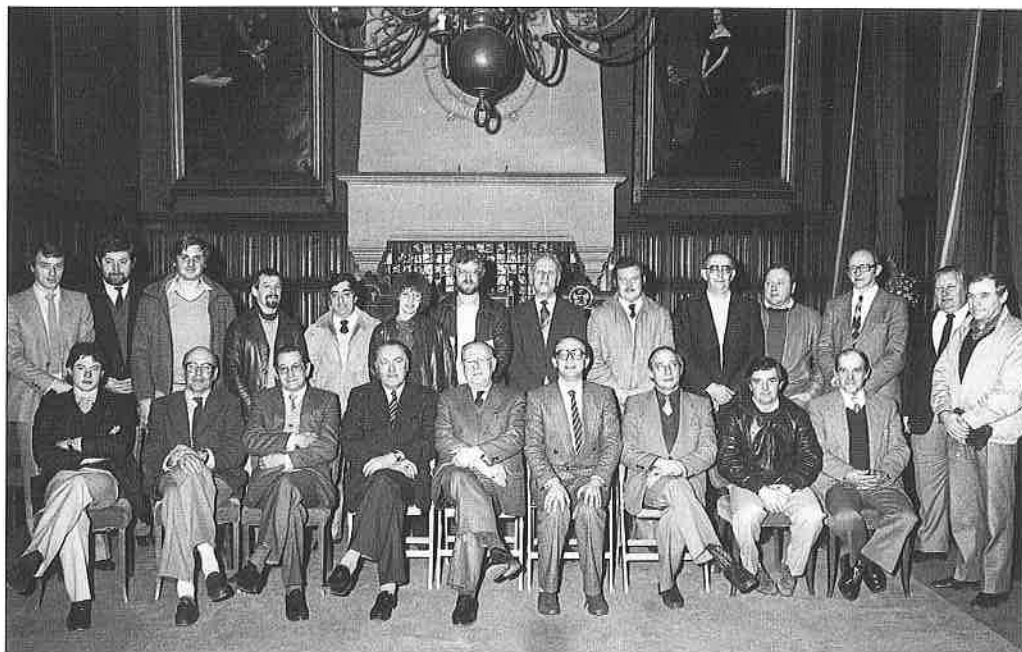
Op 4 oktober 1979 maakten de leden kennis met de nieuwe schep van sport René De Winne.

Onze stad ontving op 30 augustus 1980 de trofee "Sportgemeente" en werd pilotstad voor de sport, in het bijzonder voor de daarop volgende actie: "Sportjaar voor haar" (1981).

Monitoren van de allereerste paassportkampen in sporthal De Witte Molen op 20 april 1979. Gekniel vooraan rechts coördinator Blosso-consulente Nadine Tierens, opvolgster van André Van Landeghem

Het uitvoerend comité van de stedelijke sportraad begin 1983

Zittend v.l.n.r.: Johan Heirbaut, secretaris Luc Van Royen, Jozef Govaert, Lucien Brijssinck, voorzitter Gerard Bontinck, schepenen van sport Lieven Lenaerts, Gilbert Thys, Alfons Dhooghe, Florimond Lissens

Staande v.l.n.r.: Willy Verbraeken, Stijn Thibaut, Freddy Blommaert, André Van de Walle, Roland De Backer, Bea Smet, Lucien Ulichnowsky, Gaston De Vijlder, François De Maere, Gustaaf Heirwegh, Jacques Nobels, André Van Landeghem, André De Meulenaer, André Wymeersch

1983-1988

De installatie van het U.C. van de stedelijke sportraad voor de tweede bestuursperiode gebeurde op 4 maart 1983. Voorzitter Gerard Bontinck en ondervoorzitter Gaston Grossen kregen opnieuw het vertrouwen van de

Gerard Bontinck, voorzitter van 1977 tot bij zijn dood in 1992

verkozenen. Lieven Lenaerts zetelde als nieuwe schepenen van sport.

Dankzij het DAC-project (Derde Arbeids-circuit) kwamen drie monitoren en twee ongeschoolde werkkrachten in dienst waarop de clubs kosteloos beroep konden doen. De krokussportkampen werden voor het eerst georganiseerd in 1984. De geboden hulp en het huurcontract voor Sportkring zorgden weerom voor opschudding. Het U.C. stelde daarom een motie op in verband met de gelijkberechtiging van alle sportclubs. Twee nieuwe initiatieven, namelijk de oprichting van de Burensportdienst en de organisatie van de 1ste recreation op "De Ster" dateerden van 1985.

Op 6 februari 1986 maakten de afgevaardig-

den kennis met André Baetens als de volgende schepenen van sport. De sportveertiendaagse verruimde tot Augustus-sportmaand.

De eerste sportnamiddag voor andersvaliden op 16 juni 1987 verliep succesvol. Zes instellingen vaardigden ongeveer 170 deelnemers af naar het recreatiedomein "De Ster" om te genieten van een waaier van sportactiviteiten.

Door de groei van het zaal- en minivoetbal drong het aanvaarden van een nieuwe discipline, met een vertegenwoordiger in het U.C., zich op.

De eerste sportbeurs, georganiseerd in de stadszalen op 27 en 28 augustus 1988 onder de naam "Sport-o-rama" telde een 50-tal standen, waaronder deze van 41 sportclubs. De sportraad en vooral de deelnemende verenigingen hadden voor dit afsluitend evenement op een grotere publieke belangstelling gerekend.

1989-1994

Op 21 januari 1989 startte het U.C. van de stedelijke sportraad met de werkzaamheden van de derde legislatuur onder leiding van hetzelfde duo : G. Bontinck en G. Grossen. Schepenen van sport Urbain Vercauteren lichtte de ontwerp-beleidsnota toe en nodigde alle sportverenigingen uit tot permanente dialoog.

Om de juiste sportvloer voor sporthal "De Klavers" te kiezen reisde het U.C. op 21 oktober 1989 naar enkele sportinstellingen in Nederland om ter plaatse de sportvloeren te keuren.

Voor de toekenning van de bijzondere prijs voor 1989 stelde het U.C. voor om de "Prijs voor sportverdienste" te splitsen door er een "Trofee voor sportprestatie" aan toe te voegen.

In 1991 leidde het voorstel van de "min 10% subsidiemaatregel" voor clubs die afwezig waren op de Algemene Vergadering van de stedelijke sportraad tot een storm in een glas water. Na het afscheid van Luc Van Royen als secretaris van de sportraad schreef sportpromotor Johan Heirbaut zijn eerste verslag op 21 mei 1991.

Op 23 augustus 1992 kwam Sint-Niklaas letterlijk in de kijker met het "driestedenspel" van VTM dat rechtstreeks werd uitgezonden op televisie. Een droevige gebeurtenis kort daarna was het plotse overlijden van de voorzitter en boegbeeld Gerard Bontinck op 3 september. Gaston Grossen was bereid om het voorzitterschap over te nemen tot het einde van de lopende bestuursperiode.

Een ander initiatief waaraan de sportraad zijn medewerking verleende was de campagne "Buurtvoetbal" van de Koning Boudewijnstichting en de Belgische Voetbalbond.

In oktober 1992 gaat het stadsbestuur over tot de oprichting van een erkend "Gemeentelijk Sportcentrum". In de raad van bestuur, die het beheer van de sportinstellingen moet sturen, zetelden aanvankelijk 15 vertegenwoordigers namens de sportraad.

Onder het motto "Als het kriebelt, moet je sporten" namen een 100-tal jongeren uit Sint-Niklaas deel aan de provinciale sportkriebelhappening in Flanders Expo op 4 november 1993.

Het jaar daarop ontving onze stad de Bloso-trofee "Jeugd- en Sportclubgemeente 1994"

1995-2000

Na de verkiezingen tijdens de Algemene Vergadering op 17 februari 1995 volgde de installatie van het volgende Uitvoerend Comité (U.C.). Rudi Verlaeckt als voorzitter en François De Maere als ondervoorzitter namen het roer in handen. Die dag maakte de raad kennis met William Meersman, de nieuwe sportschepen, die zijn beleidsnota toelichtte.

In juni 1993 kreeg de traditionele kampioenenhulde een andere look en veranderde de naam in 1ste "Kampioenenhappening".

Een pittige discussie over het al of niet aanvaarden van de duivensportmaatschappijen leidde tot het besef dat het stilaan nodig was om het bestaande subsidiestelsel te herzien. Een werkgroep binnen het U.C. boog zich over een herverdeling van de middelen doch oordeelde uiteindelijk dat dit onmogelijk was zonder verhoging van het budget.

De organisatie van het Belgisch kampioenschap tijdrijden op het grondgebied van Sint-Niklaas in augustus 1999 zorgde voor verdeeldheid omtrent de uitstraling van dergelijk evenement. Bij de evaluatie door de sportraad kwam, na het afwegen van pro en contra, een "voorwaardelijk positief" uit de bus. Toe te juichen was het indienen van het project "volleybalacademie" door enkele volleybalclubs in het kader van "contract Jeugd-sport 2000" van Bloso.

Leden van het uitvoerend comité poseren bij de behaalde Bloso-trofee "Jeugd & Sportclub Gemeente '94".
V.l.n.r.: Marcel De Prijcker, Daniël Janssen, Hubert Braem, André Van Aerde, Johan Heirbaut (achteraan halver-
scholen), schepen Urbain Vercauteren, Stijn Thibaut, voorzitter Gaston Grossen, William Tock, ondervoorzitter
François De Maere, Carine Verleyen, Harry De Beleyr (achteraan), Florimand Lissens en Hugo Rumes

Met het nieuw millennium in zicht rijpte binnen de sportraad de idee om terug te blikken op het rijke sportieve verleden van onze vier fusiegemeenten met als doel de sporthistorie van de voorbije eeuw op te slaan en te bewaren voor het nageslacht. Na veel speur- en redactiewerk verscheen het eerste nummer van "Sportrevue" in november 2000.

2001-2006

De samenstelling van het huidige Uitvoerend Comité van de stedelijke sportraad vond plaats op 1 februari 2001. Na de gebruikelijke verkiezing van de afgevaardigden van elke sportdiscipline kozen deze nieuwe leden Etienne De Meester tot voorzitter en Marc Maertens tot ondervoorzitter. Urbain Vercauteren begon aan een tweede ambts-termijn als schepen van sport.

Het opstellen van een nieuw subsidiereglement werd door de voorzitter als prioriteit voorop gesteld. Een speciaal daarvoor opge-

richte werkgroep stelde de basistekst, gebaseerd op een totaal nieuwe visie, op. Daarin schonk de werkgroep veel aandacht aan jeugdwerking; sportpromotie en infrastructuur. Deze tekst werd op de vergadering van 6 november 2001 aan het U.C. ter bespreking voorgelegd. De clubs namen er kennis van op de Algemene Vergadering van 7 februari 2002. Uiteindelijk keurden zowel het U.C. als de gemeenteraad het nieuwe stelsel voor subsidiëring goed.

Tijdens die Algemene Vergadering (in een vernieuwde vorm) van 7 februari in sporthal "De Klavers" in Belsele, huldigde de sportraad een eerste groep van 40 sportvrijwilligers.

Ondertussen bestaat de stedelijke sportraad 25 jaar. Om dit niet onopgemerkt te laten voorbij gaan wordt in een brochure een overzicht van een kwarteeuw geschiedenis gebundeld. Deze zal worden voorgesteld op de Academische huldiging van de nationale kampioenen op 15 december 2002.

REACTIES

Zowel Mieke Van Helsland als Robert De Mulder konden ons de ontbrekende namen geven van spelers die afgebeeld stonden op de bovenste groepsfoto van de Sint-Niklase Sportkring op pagina 143 in het vorige nummer. Het zijn: Harry De Roos (gehurkt, eerste van links) en Erik Smet (gehurkt, tweede van rechts). Van harte dank voor deze "missing links".

Steve Wante nam het artikel "Pionierswerk van Zwemclub Nood Dwingt" kritisch door. Bij het lezen van pagina 165 vroeg hij zich af of het wel klopte dat François Dentant in 1928 Vlaams kampioen werd op de 200 meter crawl, een afstand die destijds vermoedelijk nog niet werd gezwommen. Waarschijnlijk ging het over een lengte van 50 of 100 meter.

Ook de resultaten van José Van Den Houtaer in 1943 wou hij graag gecorrigeerd zien. De tijd over 100 meter crawl was 1'11" en niet 1'1", het behaalde eremetaal zou zilver gekleurd zijn geweest en niet brons. Juist is juist...

"Wandelclub De Lachende Klomp" uit Nieuwkerken maakte er ons opmerkzaam op dat zij sedert 2000 een nieuwe secretaris heeft, met name Rudy Burm. Zij betreurt het dan ook dat er achterhaalde informatie in *Sportrevue* is geslopen. Waarvan akte.

Voornamen

Een foutieve voornaam is snel geschreven. Gelieve te willen verbeteren op pagina 164, bovenaan tweede kolom: Leo Scheeders in plaats van Hubert. En op 177 onder de tweede foto: Roger De Bruyne in plaats van Petrus.

Wolf Davidson

De meest verrassende reactie kregen wij wel van mevrouw Christiane Geerinck uit de Sint-Niklase Verbindingsstraat. In nummer 3 van *Sportrevue* had zij immers met aandacht het artikel over **Wolf Davidson** gelezen. "Een vergeten grootheid", zo omschreef auteur Steve Wante de gewezen gewichtheffer van Joodse komaf, die tussen medio jaren '30 en circa 1951 te Sint-Niklaas verbleef en die tussen eind jaren '20 en eind jaren '50 het Belgisch record "trekken" op zijn naam had staan. "Er rest ons zelfs geen enkele foto van de krachtpatser", stelde Steve enigszins ontgoocheld. Maar dat was buiten Christiane gerekend. Want met de hulp van verzamelaar Andy Daelman dook zij in de archieven van haar vader en diepte er zowaar onderstaande prachtfoto op. Het portret dateert van 1934. Het toont Wolf Davidson die rustig zijn romp- en schoudermusculatuur laat bewonderen. Onderaan rechts liet hij zijn handtekening na. Deze foto betekent samen met het artikel een onmiskenbaar eerherstel voor de vergeten gewaande kampioen uit een ver verleden. Vele malen dank voor de schitterende reactie!

En er is meer. In het archief van het Joods Museum van Deportatie en Verzet te Mechelen bleek Wolf Davidson geen onbekende. Steve bekwam er interessante informatie, die zijn artikel uit *Sportrevue* 3 corrigeert. Het verhaal dat Wolf in 1943 van de trein zou zijn gesprongen tijdens de deportatie naar Auschwitz en zo aan een gewisse dood zou zijn ontsnapt, klinkt nu heel anders. In de documenten van het Museum lezen we dat hij in dat jaar met zijn gezin aan de Jos. Verbovenlei 38 te Deurne woonde en dat hij op 1 februari in de kazerne Dossin te Me-

chelen werd opgesloten. De Duitse SS had op dat ogenblik nog geen toelating om Joden met Belgische nationaliteit te deporteren. In de kazerne werd hij ernstig ziek. Hij leed aan longtuberculose. Op 9 juni werd hij opgenomen in het Onze-Lieve-Vrouw Gasthuis te Mechelen, waar hij tot 8 augustus verbleef. Van daaruit werd hij op bevel van de bezetter overgeplaatst naar een "tehuis-hospitaal" onder controle van de SD, de Sicherheits Dienst.

Wolfs echtgenote van haar kant werd samen met de vijf kinderen thuis opgepakt en op 16 september – dit is 13 dagen na de razzia op alle Belgische Joden - opgesloten in de kazerne Dossin. Ondertussen was Wolf zelf reeds drie dagen ontslagen uit zijn ziekenverblijf. Wellicht verkeerde zijn gezin op dat ogenblik al in gevangenschap en hebben ze elkaar niet meer ontmoet. Wolf is vermoedelijk ondergedoken. Voor zijn echtgenote en kinderen, de jongste amper twee en de oudste nog geen veertien, kon geen hulp meer baten. Op 22 september arriveerden zij in het vernietigingskamp Auschwitz, vanwaar ze nooit meer terugkeerden.

We kunnen enkel gissen waarom Wolf later vertelde dat hij van de deportatietrein zou zijn gesprongen. Waarschijnlijk deed hij dit vanuit een zeker schuldgevoel, omdat alleen hij het overleefd had. Hij had ongetwijfeld ook gehoord van de ophefmakende ontsnappingen uit een dergelijk konvooi op maandag 19 april 1943. Drie jonge verzetslieden waren er toen in geslaagd de trein tussen Haacht en Boortmeerbeek te doen stoppen en 231 Joden te bevrijden. Misschien heeft deze historie hem geïnspireerd om er zijn versie van de feiten uit af te leiden. De waarheid zullen we jammer genoeg nooit te weten komen.

